

Yulius

Yulius Onderwijs

Jaarverslag 2018

Onderwijs met duurzaam perspectief

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoud

Verslag van de Raad van Toezicht	4
Verslag bestuurder en directie Onderwijs	6
1 Uitgangspunten verslaglegging	8
2 Algemeen	9
2.1 Algemene gegevens	9
2.2 Organisatie	9
2.3 Missie, visie en meerjarenbeleid	14
2.4 Organisatieontwikkelingen	15
2.5 Kerncijfers Personeel	18
2.6 Medezeggenschap en horizontale verantwoording	20
2.7 Klachten, klachtafhandeling en vertrouwenspersoon	21
2.8 Omgeving	22
3 Gevoerd beleid: onderwijs en kwaliteit	24
3.1 Leerlingenaantallen	24
3.2 Onderwijskundig beleid en kwaliteitsbeleid	25
3.3 Uitstroomgegevens	28
3.4 Extern toezicht	32
4 Gevoerd beleid: personeel	33
4.1 Opleiden & ontwikkelen	33
4.2 Ziekteverzuim	34
4.3 Personele bezetting	35
4.4 Mobiliteit	36
4.5 Beheersing van uitkering na ontslag	36
4.6 Middelen voor werkdrukverlaging	36
5 Gevoerd beleid: huisvesting	38
5.1 Doordecentralisatie onderwijshuisvesting Dordrecht	38
6 Financiën	39
6.1 Gevoerd beleid	39
6.2 Analyse financieel resultaat	40
6.3 Investeringsbeleid	43
6.4 Treasury en financieringsbeleid	43
7 Continuïteitsparagraaf	44
7.1 Vooruitblik	44

7.2	Meerjarenbalans en staat van baten en lasten	46
7.3	Meerjarenbalans	47
7.4	Staat van baten en lasten	47
7.5	Belangrijkste conclusies vanuit de meerjarenbegroting	50
7.6	Bestuursverklaring inzake interne beheersing	50
7.7	Overige rapportages	51
8	Toekomstparagraaf	52
8.1	Passend Onderwijs	52
8.2	Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs	52
8.3	Ambulantisering	52
8.4	Samenwerking onderwijs en zorg	53
8.5	Krapte arbeidsmarkt	53
8.6	Huisvestingsprojecten	54
8.7	Overige risico's	54
9	Jaarrekening	55
	Ondertekening door bestuurder en toezichthouders	88
	Bijlage 1 - Nevenfuncties RvT	89
	Bijlage 2 - Nevenfuncties RvB	92
	Bijlage 3 - Plannen per school voor werkdrukvermindering	93

Jaarverslag 2018 Yulius

De Raad van Bestuur van Yulius te Dordrecht heeft de jaarrekening 2018 van Stichting Yulius vastgesteld in de vergadering van 20 mei 2019.

De heer M.J.J. de Bruin MBA
Raad van Bestuur

De Raad van Toezicht van Yulius heeft de jaarrekening 2018 van Stichting Yulius goedgekeurd tijdens de vergadering op 27 mei 2019.

De heer mr. G.J.A.M. van der Vossen RC, voorzitter Raad van Toezicht

Verslag van de Raad van Toezicht

Terugblik 2018

De Raad van Toezicht stelt vast dat in 2018 belangrijke ontwikkelingen binnen Yulius Onderwijs plaatsvonden. Zo zijn in overleg met de gemeente Rotterdam en de betrokken samenwerkingsverbanden twee nieuwe scholen gestart. Daarnaast zijn met samenwerkingsverband Koers VO capaciteitsafspraken gemaakt. Het aantal leerlingen groeide licht. En ook op vele andere terreinen zetten de medewerkers van zich in voor de kwaliteit van onderwijs voor de specifieke doelgroep van Yulius Onderwijs.

Daarnaast was 2018 helaas in veel opzichten een zwaar jaar voor Yulius Onderwijs: een jaar met calamiteiten en een hoge druk op de medewerkers. Dat resulteerde op een aantal scholen in een hoger ziekteverzuim.

De Raad van Toezicht heeft zich gedurende het jaar 2018 met een hoge frequentie laten informeren over de ontwikkelingen op De Wilgen en op het Ilex-college. De Raad deelde de visie van de bestuurder dat de calamiteiten die daar hebben plaatsvonden en de wijze waarop de staf daarmee is omgegaan een grondige evaluatie verdienen, om vast te stellen of en zo ja op welke punten Yulius in andere voorkomende gevallen nog beter kan handelen. Het feit dat de Raad van bestuur en directie de Inspectie actief op de hoogte hebben gehouden van de ontwikkelingen sterkt de Raad van Toezicht in het beeld dat er niet wordt weggelopen voor de zware verantwoordelijkheid die Yulius heeft.

Per september 2018 heeft algemeen directeur van Yulius Onderwijs, mevrouw Monique Baan, gekozen voor een functie buiten de organisatie. De Raad van Toezicht dankt mevrouw Baan voor haar inzet voor Yulius Onderwijs. Per 19 november is een directeur ad interim aangesteld. De continuïteit in de tussenliggende periode is gewaarborgd door de inzet van de bovenschools directeurs en de aansturing door de Raad van Bestuur.

Naast de aansturing van de divisie Onderwijs heeft de directeur a.i. van de Raad van Bestuur de opdracht gekregen een analyse te maken van de divisie en hierover een advies uit te brengen. Welke gevolgen dit heeft voor de organisatiestructuur van Yulius Onderwijs wordt in de loop van 2019 duidelijk.

Vooruitblik 2019

De Raad van Toezicht constateert dat ook in 2019 het investeren in de medewerkers van Yulius Onderwijs hoog op de agenda staat. Denk daarbij aan het opleiden en vergroten van de deskundigheid van de medewerkers en zorgdragen voor voldoende ondersteuning voor de leerlingen. Uiteraard zal daarbij het pedagogische en didactische klimaat ook onderdeel uitmaken van de agenda. Een versteviging van de samenwerking tussen zorg en onderwijs is eveneens van groot belang. De verwachting is dat onderwijszorgarrangementen er toe zullen bijdragen dat meer leerlingen een ononderbroken schoolloopbaan in het regulier onderwijs kunnen houden.

In 2019 zal ook, in nauw overleg met de Medezeggenschapsraad en betrokkenen, een nieuwe structuur voor de onderwijsorganisatie worden geïmplementeerd. De Raad van Toezicht heeft kunnen vaststellen dat de organisatie zich er bewust van is dat de structuur slechts faciliterend is aan de wijze waarop de onderwijsprocessen worden uitgevoerd en sturing aan de organisatie wordt gegeven.

De Raad van Toezicht zal de prestaties van Yulius Onderwijs in 2019 intensief volgen. Onder andere in dat kader wordt ook het informatieprotocol voor informatie aan de Raad van Toezicht herzien.

Verslag bestuurder en directie Onderwijs

De kern van 2018: Op de scholen gebeurt het!

Nadat 2017 met een positief Inspectiebezoek werd afgesloten en de gezamenlijke missie en visie waren vastgesteld, waarbij we als organisatie met elkaar strategische programmalijnen hebben bepaald, is de managementstructuur van Yulius onderwijs aangepast. Na een intensief opleidingsjaar en een zorgvuldige en uitvoerige wervings- en selectieprocedure zijn in augustus 2018 op alle scholen bevoegde schoolleiders aangesteld.

De schooldirecteuren vervullen de belangrijke sleutelpositie tussen beleidsontwikkeling, innovatie en de werkvloer. Dit jaar is hard gewerkt aan meer uniformiteit en herkenbare Yulius-scholen. Dit zowel ten aanzien van onze werkwijze en professionele cultuur als in beleid en procedures. In 2018 zijn hierin zelfs de eerste stappen gezet ten aanzien van de huisvesting. We leggen verantwoordelijkheden daar waar het kan en geven ruimte aan de scholen om zelf te bouwen en te ontwikkelen onder leiding van geregistreerde en bekwame schooldirecteuren.

2017 sloten we af met dat de vraag of de aanhoudende groei van leerlingen in het (v)so ook zou leiden tot nieuwe inzichten en daadkracht bij gemeenten. Dit bleek het geval: In 2018 heeft Yulius Onderwijs van de gemeente Rotterdam de beschikking gekregen over financiële middelen en over bij de behoeften van de leerlingen passende huisvesting om twee nieuwe scholen in te richten: een voor so en een voor vso. Beide scholen zijn in 2018 gestart.

Helaas werd Yulius Onderwijs begin 2018 Yulius Onderwijs opgeschrikt door een crisis op so-school De Wilgen. Het aanpakken van misstanden op deze school bracht excessen aan het licht en vroeg om stevig optreden, handelen en doorpakken.

In samenspraak en samen optrekkend met betrokken stakeholders en toezichthouders, maar vooral ook met steun van de overige stevige Yulius-scholen, is het gelukt weer continuïteit terug te brengen op de school. De crisis heeft ons ook stevige lessen geleerd. Vandaaruit hebben we veranderingen ingezet ten aanzien van onze *checks and balances* en in ons interne beleid en procedures.

Rond de zomervakantie heeft de algemeen directeur van Yulius Onderwijs gekozen voor een andere stap in haar carrièreontwikkeling. In november is een directeur ad interim aangesteld. De continuïteit in de tussenliggende periode is gewaarborgd door de inzet van de bovenschools directeuren. Dit alles maakt dat Yulius Onderwijs wederom een flinke stap vooruit heeft gemaakt. We kunnen bouwen en doorbouwen op de ingeslagen weg en vertrouwen hebben in onze mensen en scholen.

Het binden en boeien van onze medewerkers is de komende jaren een belangrijke opdracht. Het onderwijs kenmerkt zich op dit moment door krapte op de arbeidsmarkt. Dat geldt zeker voor het speciaal onderwijs. Een toename van complexe problematiek bij onze leerlingen is daar mede debet aan. In 2018, maar zeker ook in 2019, staat het investeren in ons personeel hoog op de agenda. Denk daarbij aan het opleiden en vergroten van de deskundigheid van onze medewerkers en zorgdragen voor voldoende ondersteuning voor onze leerlingen. Een versteviging van de samenwerking tussen zorg en onderwijs is eveneens van groot belang. De start van een poli Zorg & Onderwijs op het Lingenwaal College in 2018 is daarvan een mooi voorbeeld.

Marco de Bruin
Bestuurder Yulius

Leo de Kraker
Directeur Yulius Onderwijs a.i.

1 Uitgangspunten verslaglegging

Eisen aan verslaggeving

Yulius Onderwijs heeft voor haar financiering te maken met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW). De jaarverantwoording van Yulius Onderwijs voldoet aan de eisen gesteld vanuit dit ministerie. Daarom bestaat de jaarverslaglegging uit een Jaarverslag Onderwijs en de jaarrekening. Het Jaarverslag Onderwijs is beschikbaar via <https://onderwijs.yulius.nl/>

Reikwijdte

In dit Jaarverslag wordt verslag gedaan van de prestaties van Yulius Onderwijs. Er wordt niet in detail ingegaan op de resultaten van Yulius Zorg. Hiervoor wordt verwezen naar de separate jaardocumenten en de jaarrekeningen.

Totstandkoming

In de Kaderbrief 2018 van Stichting Yulius staan de beleidskaders en de uitgangspunten voor de begroting en de jaarplannen van de divisies en afdelingen. Daarnaast heeft Yulius Onderwijs een eigen meerjarenbeleidsplan. De doelen uit het jaarplan 2018 van de divisie Onderwijs zijn een afgeleide van de ambities uit de Kaderbrief 2018 en het eigen meerjarenbeleidsplan. Deze kaders en uitgangspunten vormen de basis voor dit jaarverslag. De Raad van Bestuur keurt het Jaarverslag en de jaarrekening goed en de Raad van Toezicht stelt beide documenten vervolgens vast.

2 Algemeen

2.1 Algemene gegevens

Naam verslagleggende rechtspersoon	Stichting Yulius Onderwijs
Adres	Boerhavelaan 2
Postcode	2992 KZ
Plaats	Barendrecht
Telefoonnummer	088-4056401
BRIN-nummer	01UC
Nummer Kamer van Koophandel	24292563
E-mailadres	directie.onderwijs@yulius.nl
Website	www.onderwijs.yulius.nl
Naam rechtspersoon	Stichting Yulius
Adres	Burgemeester de Raadsingel 93c
Postcode	3311 JG
Plaats	Dordrecht
Telefoonnummer	088-40 50 600

Tabel 1: algemene gegevens

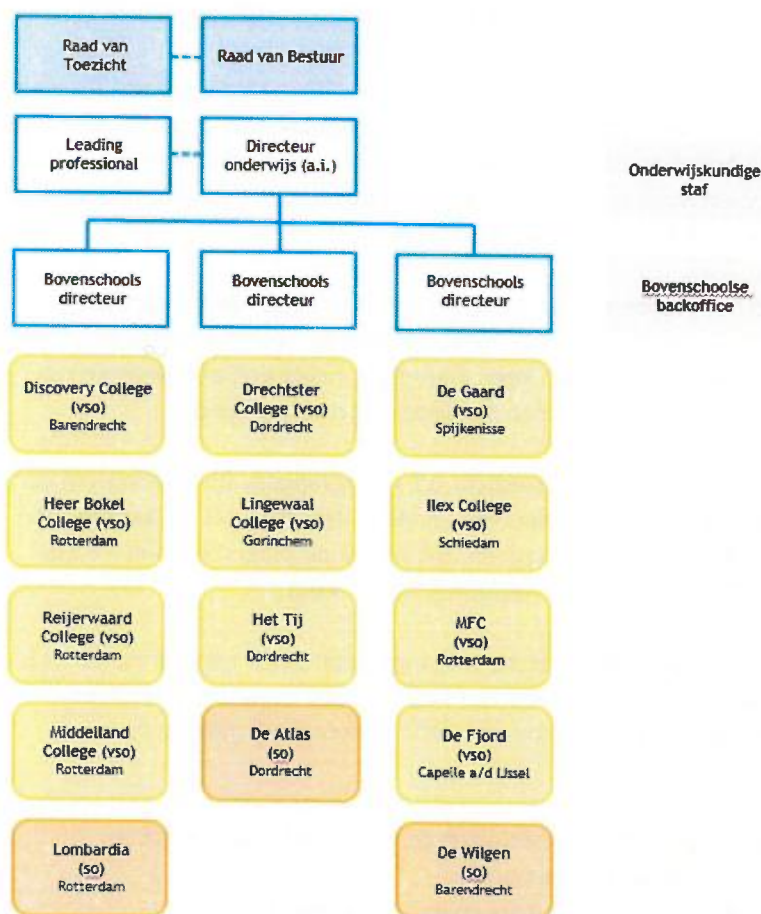
2.2 Organisatie

Yulius Onderwijs is een dochterstichting van Yulius, een organisatie voor geestelijke gezondheidszorg en (voortgezet) speciaal onderwijs in de regio Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid. Yulius Onderwijs biedt (voortgezet) speciaal onderwijs en ondersteuning aan leerlingen met (het vermoeden van) een psychische stoornis. Yulius Onderwijs en Yulius GGZ werken samen, zodat onze leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit maakt Yulius Onderwijs geschikt voor leerlingen die baat hebben bij een intensief zorg-onderwijs traject.

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van Yulius bestaat uit 13 kleinere organisatie-eenheden; de aandachtsgebieden. Deze aandachtsgebieden vallen onder Wijkgerichte zorg, Kinder- en jeugdpsychiatrie, Volwassenenpsychiatrie en (voortgezet) speciaal Onderwijs. De organisatiestructuur van Yulius Onderwijs is gebaseerd op het principe van integraal management, waarbij de directeur Onderwijs verantwoordelijk is voor de divisie als geheel en de bovenscholen directeurs met een grote mate van zelfstandigheid integraal verantwoordelijk zijn voor alle aspecten van de gang van zaken op de scholen, binnen centraal vastgestelde beleidskaders.

Organogram

Figuur 1: organogram

Raad van Toezicht

De samenstelling van het toezichthoudende orgaan op 31 december 2018:

De heer J.H. de Bie

De heer R.T. Kleppe

De heer K.L.M. Perik RC

Mevrouw dr. J. Ravensbergen

De heer mr. G.J.A.M. van der Vossen RC (voorzitter)

In bijlage 1 vindt u het overzicht van nevenfuncties en deskundigheidsbevordering van de leden van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht is belast met het houden van toezicht op de Raad van Bestuur. Yulius hanteert de Governancecode zorg van januari 2017 voor goed bestuur, goed toezicht en adequate verantwoording in de Nederlandse Gezondheidszorg. Daarnaast stelt de Wet toelating zorginstellingen (WTZi) transparantie-eisen aan het bestuur en toezicht.

Yulius Onderwijs hanteert de code 'Goed Bestuur' van augustus 2017 van de PO-Raad. Naar aanleiding van deze codes zijn in 2018 de statuten van beide stichtingen geactualiseerd.

De Raad van Toezicht toetst of de Raad van Bestuur bij de beleidsvorming en uitvoering van zijn bestuurstaken oog houdt op het belang van de organisatie in relatie tot de maatschappelijke opdracht en functie van Yulius. Zijn bevoegdheden zijn geregeld in de statuten en zijn werkwijze is vastgelegd in het reglement.

De Raad van Toezicht heeft vier commissies: de Commissie Kwaliteit, de Financiële Auditcommissie, de Commissie Onderwijs en de Remuneratie- en selectiecommissie. De Raad van Toezicht vergaderde in 2018 zeven keer. Daarnaast heeft een afvaardiging van de Raad van Toezicht tweemaal vergaderd met de medezeggenschapsraad.

Op 31 december 2018 bestond de Raad van Toezicht uit vijf personen. De werving van een lid met specifieke deskundigheid op het gebied van zorgkwaliteit is in het najaar gestart. De RvT-leden worden op openbare wijze geworven. Dit lid zal de plaats innemen van de heer Kleppe, die in maart 2019 na twee zittingstermijnen aftreedt.

De voorzitter en leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vaste honorering per jaar. Deze wordt periodiek vastgesteld door de Raad van Toezicht. De honorering geschiedt binnen kaders van de Wet Normering Topinkomen (WNT) en wordt vermeld in de jaarrekening.

In 2018 heeft de Raad van Toezicht diverse besluiten genomen en/of documenten vastgesteld respectievelijk goedgekeurd, waaronder:

- actualisering van de statuten en van de RvB- en RvT-reglementen
- ontvlechting en aandelenverkoop BV YOEP
- bezoldiging Raad van Toezicht 2018
- Informatieprotocol Raad van Toezicht
- begrotingen, jaardocumenten en jaarrekeningen van de stichtingen
- beëindiging Yulius-Lucertis combinatie B.V.

Raad van Bestuur

Samenstelling Raad van Bestuur op 31 december 2018:

De heer M.J.J. de Bruin, MBA, voorzitter Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur bestuurt de stichting onder toezicht van de Raad van Toezicht en in goed overleg met het directieteam en de adviesorganen binnen de instelling. De Raad van Bestuur is eindverantwoordelijk voor de algemene gang van zaken, de beleidsvorming en de beleidsuitvoering.

Vanaf 1 januari 2018 kent Yulius een eenhoofdige Raad van Bestuur die de organisatie in goed overleg met het directieteam en de adviesorganen binnen de instelling bestuurt.

Verantwoording

De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht over de volgende beleidsaspecten:

- Kwaliteit van geboden zorg en onderwijs
- Rechtmatig, integer beheer en bestuur van de organisatie
- Rechtmatige verwerving, doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen
- Toegankelijkheid
- Leerling- en cliëntgerichtheid
- Leerling-, cliënt- en medewerker tevredenheid

Hiervoor hebben de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht regelmatig formeel en informeel overleg en wordt tijdige en adequate informatie aan de Raad van Toezicht verstrekt. Daarnaast legt de Raad van Bestuur in algemene zin verantwoording af in de jaarverslaglegging, beschikbaar voor belanghebbenden en geïnteresseerden.

Bezoldiging Raad van Toezicht en Raad van Bestuur

De bezoldiging van Raad van Toezicht en Raad van Bestuur geschiedt op basis van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en wordt vermeld in de jaarrekening. De declaraties en representatiekosten van de Raad van Bestuur worden jaarlijks steekproefsgewijs gecontroleerd door de Remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht. Na de steekproef van declaraties van de Raad van Bestuur concludeerde de Remuneratiecommissie dat de declaraties redelijke kosten betreffen en in redelijkheid gemaakt zijn.

Een overzicht van de nevenfuncties van de huidige Raad van Bestuur vindt u in bijlage 2 van dit jaarverslag.

Directie Onderwijs

Samenstelling directie Onderwijs op 31 december 2018:

Drs. L.K. de Kraker, directeur Onderwijs a.i.

De directeur Onderwijs heeft taken en bevoegdheden gemandateerd gekregen van de Raad van Bestuur. Er is sprake van een verregaande mandatering van bestuurstaken. De directeur van Yulius Onderwijs heeft de dagelijkse leiding over Yulius Onderwijs en is verantwoordelijk voor de algemene gang van zaken, de beleidsvorming en de beleidsuitvoering binnen Yulius Onderwijs. De directeur Onderwijs wordt op het aandachtsgebied Onderwijs & Zorg inhoudelijk ondersteund door de heer Dr. A. Maras, leading professional.

De directeur Onderwijs is zowel intern als extern gericht. Naar buiten toe houdt de directeur Onderwijs zich voornamelijk bezig met regionale en landelijke ontwikkelingen, de dialoog met de omgeving en mogelijke samenwerkingspartners. De directeur vertegenwoordigt Yulius Onderwijs in de samenwerkingsverbanden waarin Yulius Onderwijs deelneemt. Intern houdt de directeur Onderwijs zich bezig met de bedrijfsvoering en het bewaken en borgen van de interne kwaliteit.

Na het vertrek van mevrouw Baan als directeur Onderwijs per september 2018 is per 19 november 2018 een directeur a.i. aangesteld. Naast de aansturing van de divisie Onderwijs heeft de directeur a.i. van de Raad van Bestuur de opdracht gekregen een analyse te maken van de divisie en hierover een advies uit te brengen. Welke gevolgen dit heeft voor de organisatiestructuur van Yulius Onderwijs wordt in de loop van 2019 duidelijk.

Bovenschools directeuren

De bovenschools directeur geeft leiding aan de schooldirecteuren van de scholen binnen het eigen cluster. De bovenschools directeur draagt zorg voor een goede kwaliteit van onderwijs en ondersteuning en een financieel gezonde en efficiënte bedrijfsvoering. De bovenschools directeur maakt deel uit van het Management Team (MT) van Yulius Onderwijs. In dit MT levert de bovenschools directeur een bijdrage aan de ontwikkeling van strategische doelen, beleid en innovatie. Tot slot vertegenwoordigt de bovenschools directeur Yulius Onderwijs bij de overleggen van de samenwerkingsverbanden, lokale overheden en andere relevante samenwerkingspartners. De mandatering van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden is in het Managementstatuut van Yulius Onderwijs geregeld.

Scholen

In het kalenderjaar 2018 vielen in totaal 14 scholen onder het bevoegd gezag van Yulius Onderwijs. In onderstaande tabel staan de scholen die onder Yulius Onderwijs vallen.

Scholen	BRIN	Afdeling
De Atlas	01UC-12	So, residentieel en extern
Discovery College	01UC-21	Vso, residentieel en extern
Drechtster College	01UC-08	Vso, extern
De Gaard	01UC-06	Vso, extern
Heer Bokel College	01UC-16	Vso, extern
Ilex College	01UC-15	Vso, extern
Lingewaal College	01UC-19	Vso, extern
Het Tij	01UC-09	Vso, residentieel en extern
De Wilgen	01UC-00	So, residentieel en extern
MFC	01UC-01	Vso, extern
De Fjord	01UC-05	Vso, residentieel
Reijerwaard College	01UC-24	Vso, extern
Middelland College	01UC-23	Vso, extern
Lombardia	01UC-25	SO, extern

Tabel 2: scholen Yulius Onderwijs

2.3 Missie, visie en meerjarenbeleid

Missie Yulius

Omdat Yulius Onderwijs deel uitmaakt van Yulius, geldt de missie van de organisatie als geheel ook voor Yulius Onderwijs. Yulius heeft als missie cliënten/leerlingen van Yulius behandeling/ begeleiding/onderwijs te bieden, gericht op herstel en volwaardige deelname aan de samenleving. We helpen onze cliënten/leerlingen hun positie in de maatschappij te versterken, mede door een appel te doen op hun eigen kracht.

Missie Yulius Onderwijs

Yulius Onderwijs heeft als missie het bieden van onderwijs aan leerlingen met psychische problemen en hen, samen met onze partners, voor te bereiden op de toekomst; op een positieve deelname aan de maatschappij. Dit willen wij doen door ertoe bij te dragen dat onze leerlingen met plezier naar school gaan en zich vertrouwd genoeg voelen om tot ontwikkeling te kunnen komen. En door goed onderwijs te combineren met de juiste ondersteuning en zorg te dragen voor een positief pedagogisch en leerklimaat op onze scholen. Onze ondersteunende activiteiten beperken zich niet tot onze scholen. Wij bieden binnen de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs ook ondersteuning aan leerlingen en advies aan collega's in het regulier onderwijs.

In ons doen en laten hanteren wij de volgende leidende principes ten aanzien van onze leerlingen en ouders:

- Wij zoeken de verbinding, de 'klik' met de leerlingen, zodat zij met plezier naar school gaan en zich vertrouwd genoeg voelen om tot ontwikkeling te kunnen komen.
- Elke leerling is uniek en krijgt de ruimte om de eigen talenten en identiteit te ontdekken en ontwikkelen. Wij denken in mogelijkheden, zowel binnen als buiten Yulius.
- Als een leerling ondersteuning nodig heeft, dan stellen wij samen met de ouders en de leerling tijdig vast wat de juiste ondersteuning is. Wij evalueren dit regelmatig.
- Wij werken vanuit vertrouwen in de leerling en de ouders. Wij hebben een onderzoekende houding en gaan de dialoog aan.
- Onze ondersteuning en ons onderwijs zijn van hoge kwaliteit en dragen bij aan de voorbereiding op een positieve deelname aan de maatschappij.

De strategische programmalijnen voor de periode 2018 - 2021 staan in het meerjarenbeleidsplan 'Sterk in onderwijs & ondersteuning'. Het meerjarenbeleidsplan is gepubliceerd op de website www.yulius-onderwijs.nl.

2.4 Organisatieontwikkelingen

Ontwikkelingen met betrekking tot de strategische programmalijnen

In 2018 is gewerkt aan de strategische programmalijnen die in 2017 tot stand zijn gekomen in samenspraak met alle medewerkers van Yulius Onderwijs. Per programmalijn wordt een korte beschrijving gegeven, en worden enkele ontwikkelingen in 2018 aangestipt.

1. **Samenwerken & verbinden:** Yulius Onderwijs benut de kennis binnen de organisatie optimaal. Medewerkers leren van elkaar en blijven zichzelf voortdurend ontwikkelen. Door elkaar beter te kennen en ervaringen te delen, versterken zij de onderlinge verbinding.

In 2018 is gestart met het houden van Kenniscafés, waarbij medewerkers van Yulius Onderwijs over diverse onderwerpen kennis met elkaar uitwisselen. In 2019 krijgt dit een vervolg.

2. **Medewerkers: de juiste mensen op de juiste plek:** de medewerkers van Yulius Onderwijs zijn het belangrijkste kapitaal. Zij inspireren leerlingen en dragen bij aan hun ontwikkeling. Het bieden van goed onderwijs en de juiste ondersteuning vraagt deskundigheid, toewijding, passie en plezier in het werk.

Werving en selectie

In 2018 is een P&O-adviseur met recruitmenttaken aangenomen. De recruiter is werkzaam voor zowel Yulius Zorg als Yulius onderwijs en heeft als primaire taak het wervings- en selectieproces te optimaliseren en verder vorm te geven. In paragraaf 4.2 wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen met betrekking tot personeel en organisatie.

3. **Ondersteuning van leerlingen: tijdig en goed:** Binnen Yulius Onderwijs wordt ervaren dat leerlingen met psychische problemen vaak pas worden aangemeld als zij vastgelopen zijn in het regulier onderwijs. Om leerlingen tijdig de juiste ondersteuning te kunnen bieden, zet Yulius Onderwijs in op het versterken van de samenwerking met het regulier onderwijs. Waar mogelijk blijft de leerling in het regulier onderwijs, waar nodig komt de leerling naar één van de Yulius-scholen.

Nieuwe locaties: Middelland College en Lombardia

In het schooljaar 2016-2017 is in de regio Rotterdam het aantal leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring voor het vso flink gestegen, waardoor er sprake was van een wachtlijst. Hoewel een flink aantal leerlingen kon worden geplaatst op de in augustus 2017 gestarte school het Reijerwaard College, bleek de capaciteit nog niet voldoende. Daarom is in augustus 2018 nog een nieuwe school gestart in Rotterdam: het Middelland College, gevestigd aan de Schietbaanlaan. De locatie kende een goede start en telde op 1 oktober 44 leerlingen.

Daarnaast hebben samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs uit Rotterdam (PPO) en de gemeente Rotterdam Yulius Onderwijs in schooljaar 2017-2018 verzocht mogelijkheden te onderzoeken een nieuwe so-nevenvestiging te starten in Rotterdam. Dit omdat Yulius Onderwijs op dat moment geen aanbod had voor kinderen met psychische problematiek in Rotterdam. Leerlingen die het meest gebaat zijn bij het onderwijs van Yulius moesten daarom uitwijken naar Barendrecht, naar nevenvestiging De Wilgen. Deze gemeente valt onder een ander samenwerkingsverband, namelijk RiBA. De Rotterdamse so-leerlingen kregen daardoor geen thuisnabij onderwijs. Bovendien was De Wilgen met ruim 250 leerlingen te groot geworden voor het pand.

In overleg met de gemeente Rotterdam en samenwerkingsverband PPO is Yulius Onderwijs daarom per schooljaar 2018-2019 graag een nieuwe nevenvestiging voor speciaal onderwijs gestart aan de Molièreweg in Rotterdam: so Lombardia. De locatie is gestart met 70 leerlingen, maar zal naar verwachting groeien naar 115 leerlingen.

4. **Onderwijs & zorg: de juiste balans:** Yulius Onderwijs zet erop in alle leerlingen tot ontwikkeling te laten komen. Soms ligt de nadruk op onderwijs, soms (tijdelijk) meer op zorg. De juiste balans tussen onderwijs & zorg wisselt per leerling en varieert in de tijd. Dit vraagt om flexibiliteit en een continuüm van onderwijs, ondersteuning en zorg. Hiertoe wordt de komende jaren de samenwerking met jeugdzorg en de jeugd-GGZ geïntensiveerd, met als doel zorg voor alle leerlingen beschikbaar te maken.

Onderwijs-zorgarrangementen - ondersteuning naar regulier onderwijs

OASE is in 2016 op De Atlas als pilot onderwijs-zorgarrangement gestart. Sinds schooljaar 2016-2017 wordt OASE ook ingezet in het regulier basisonderwijs. Dit onderwijs-zorgarrangement ondersteunt leerlingen in het speciaal onderwijs en in het basisonderwijs met sociaal-emotionele en/of psychische problematiek. Zorgmedewerkers bieden ondersteuning aan leerlingen en de leerkrachten van deze kinderen. In 2018 zijn afspraken gemaakt met het samenwerkingsverband RiBA om OASE ook daar in te zetten binnen het regulier onderwijs. In dit samenwerkingsverband worden ook arrangementen ingezet voor deskundigheidsbevordering van medewerkers en voor onderzoek en begeleiding van leerlingen.

Het Ambulant Leercentrum (ALC) biedt onderwijs-zorgarrangementen voor het voortgezet (speciaal) onderwijs. Dit onderwijs-zorgarrangement ondersteunt leerlingen psychische problematiek in het voortgezet onderwijs die tijdelijk een geïntegreerd en intensief aanbod van zorg & onderwijs nodig hebben. Op 1 oktober 2018 kregen 21 leerlingen vanuit een ALC-arrangement onderwijs op Het Tijn in Dordrecht. Onderwijs en zorg gaan hier hand in hand. Leerlingen volgen een aangepast onderwijsprogramma en krijgen de behandeling of ondersteuning die ze nodig hebben. Het doel is om leerlingen tijdelijk extra te ondersteunen, zodat ze daarna weer succesvol terug kunnen keren naar hun eigen school.

Poli Zorg & Onderwijs

Sinds september 2016 kent Yulius een poli Zorg & Onderwijs in Dordrecht, die als doelen heeft het vergroten van het aantal leerlingen dat hun opleiding succesvol doorloopt, een sluitend aanbod aan interventies voor alle leerlingen, minder escalaties, schorsingen en thuiszitters. Doordat onderwijs en zorg gecombineerd worden is de effectiviteit van de behandeling groter, kan er sneller en meer preventief gehandeld worden, ervaart de school goede ondersteuning en is er sprake van een verminderde belasting voor de leerling en ouders.

In 2018 is ook op het Lingewaal College in Gorinchem een poli Zorg & Onderwijs gestart. Deze wordt deels door de gemeente Gorinchem, deels door samenwerkingsverband PasVorm en deels door Yulius Onderwijs gefinancierd.

5. **Huisvesting: scholen om trots op te zijn:** De komende jaren zet Yulius Onderwijs in op betere huisvesting die bijdraagt aan het realiseren van de missie en visie.

De ontwikkelingen uit deze programmalijn zijn beschreven in hoofdstuk 5.

6. **Randvoorwaarden:** Een efficiënte, doelmatige en financieel gezonde bedrijfsvoering is een randvoorwaarde om de strategische programmalijnen te kunnen realiseren. Yulius Onderwijs zorgt ervoor dat de medewerkers in hun werk optimaal worden gefaciliteerd, zodat zij alle aandacht op de goede dingen kunnen richten.

Ambities met betrekking tot ICT

Begin 2015 heeft de divisie Onderwijs in de kaderbrief de ambitie vastgelegd dat ICT in elke school goed, passend en aantrekkelijk onderwijs zou moeten bevorderen. Dit heeft in 2015 geresulteerd in de implementatie van twee aan elkaar gekoppelde leerlingvolgsystemen: ParnasSys voor het basisonderwijs en de uitlevering van telgegevens aan DUO ten behoeve van de bekostiging en SomToday voor de vso-scholen. Voor de divisie Onderwijs is toen de basis gecreëerd om de gestelde ambities verder vorm te geven.

Dit schooljaar is echter in alle lagen van de divisie Onderwijs de noodzaak erkend om prioriteit te geven aan optimalisering van ICT in het Onderwijs en daarom te investeren in middelen en mensen. In de komende maanden wordt daarom het leerling- en ouderportaal van beide leerlingvolgsystemen operationeel gemaakt, waarmee alle leraren, leerlingen en ouders direct toegang hebben tot de absentie-, cijfer- en huiswerkregistratie en tot een elektronische leeromgeving voor leerlingen. Daarnaast is ervoor gekozen met de divisie Onderwijs over te gaan op een Cloudstrategie. Dit houdt in dat de organisatie ernaar streeft om alle applicaties via het internet (de zogenoemde Cloud) te gebruiken. Docenten kunnen dan eenvoudiger lessen en methoden uitwisselen, kunnen gebruik maken van relatief goedkope Chromebooks en leerlingen kunnen hierin werken met hun eigen laptop, mits deze aan de door Yulius en de AVG gestelde eisen voldoet.

Om deze optimaliseringsslag aan te sturen is begin november een projectteam samengesteld en zijn afspraken gemaakt over planning en uitvoering.

Overige organisatieontwikkelingen

Aanpassing managementstructuur

In 2016 is de managementstructuur van Yulius Onderwijs gewijzigd. Elke regio werd aangestuurd door een regiomanager, en elke school door een of meerdere teamcoördinatoren. In 2017 is een overgang gemaakt van vijf regiomanagers naar drie bovenschools directeuren. In 2018 is de structuur verder aangepast. Waar eerst één of meerdere teamcoördinatoren de taak hadden de school operationeel aan te sturen, is dat nu de verantwoordelijkheid van één schooldirecteur. Dit om duidelijkheid te creëren over taken en verantwoordelijkheden. Bovendien sluit de benaming beter aan op wat in het onderwijs gebruikelijk is.

De meeste schooldirecteuren zijn intern geworven en doorgesloopt van de functie senior docent met de taak teamcoördinator. Op De Atlas en de Middelland College zijn schooldirecteuren van buiten de organisatie aangetrokken.

Leerlingenaantal en personeelsformatie

Yulius Onderwijs heeft de afgelopen jaren te maken gehad met een onverwachte groei van het aantal leerlingen. De bekostiging van de leerlinggroei is door een aantal samenwerkingsverbanden gerealiseerd door middel van een voorschotbekostiging. Dit wordt door de samenwerkingsverbanden zelf beschikt en bekostigd op basis van het (v)so-groeimodel van de PO-Raad.

Met Koers VO zijn capaciteitsafspraken gemaakt in plaats van een voorschotbekostiging. In schooljaar 2017-2018 is dit als pilot gestart, met als doel het voorkomen van thuiszitters in Rotterdam door het op tijd organiseren van voldoende capaciteit in het vso. KoersVO heeft door de capaciteitsafspraken financiële zekerheid geboden door t=0-bekostigingssystematiek in te voeren. Nieuwe leerlingen worden nu per datum plaatsing bekostigd.

Na afloop van de pilot heeft een evaluatie plaatsgevonden. De pilot is succesvol gebleken: 25 thuiszitters hebben na 1 oktober 2017 een passende onderwijsplek gevonden. Daarom zijn de afspraken voor schooljaar 2018-2019 gecontinueerd. Yulius hoeft hierdoor geen leerlingen voor te financieren en kan groei van het leerlingaantal tot aan de afgesproken capaciteit opvangen.

2.5 Kerncijfers Personeel

Kerngegevens personeel	2018	2017
Aantal personeelsleden in loondienst op 31 december	377	341
Aantal fte personeelsleden in loondienst op 31 december	290	281

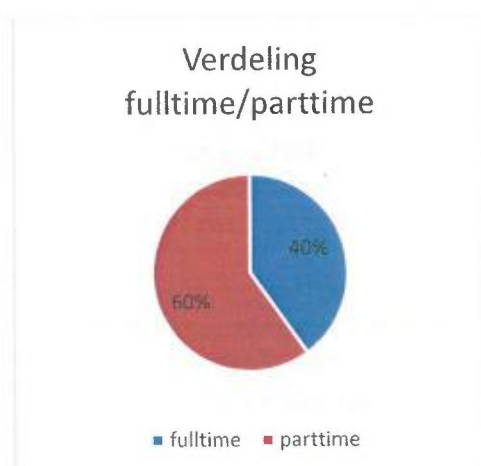
Tabel 3: kerngegevens personeel

In 2018 is het personeelsbestand gegroeid met 36 medewerkers (9 fte) ten opzichte van 2017. Deze groei kan worden verklaard door de start van twee nieuwe locaties per augustus 2018: Lombardia en Middelland College, waardoor diverse nieuwe medewerkers

konden worden aangetrokken. Daarnaast is het aantal leerlingen van de organisatie gegroeid.

Eind december 2018 waren er 377 medewerkers werkzaam bij Yulius Onderwijs. Hiervan is 40% fulltime in dienst en 60% parttime. In vergelijking met overige organisaties in het primair onderwijs kent Yulius Onderwijs relatief veel medewerkers met een fulltime aanstelling. De verhouding man - vrouw in 2017 is respectievelijk 36% en 64%. Landelijk is dit respectievelijk 20% en 80%. Onder het onderwijsgevende personeel lag het landelijke percentage vrouwen nog hoger, namelijk 83,9%. Voor Yulius Onderwijs is dit percentage 57%. Yulius Onderwijs heeft dus, in vergelijking met overige organisaties in het primair onderwijs, relatief veel mannen in dienst.

In de onderstaande figuren zijn deze gegevens inzichtelijk gemaakt.

Figuur 2: verdeling full- en parttimers

Figuur 3: verdeling man-vrouw

In onderstaande tabel is de verdeling van de medewerkers over de functiegroepen weergegeven. De omvang van het totale personeel lag op 31 december 2018 ongeveer 9 fte hoger dan een jaar daarvoor (3%). De grootste groepen medewerkers betreffen het onderwijsgevende en onderwijsondersteunende personeel. Het aantal fte directie nam afgelopen jaar toe met ruim 10 fte (3,5%). Dit kan worden verklaard doordat in augustus 2018 op elke school een schooldirecteur is aangesteld, terwijl de scholen daarvoor zoals eerder aangegeven werden aangestuurd door senior docenten met de taak teamcoördinator. Schooldirecteur is een directiefunctie, terwijl teamcoördinator een taak van een senior docent of senior leerkracht was, beide OP-functies.

Functiegroep	Per 31 dec 2018		Per 31 dec 2017		Per 31 dec 2016		Per 31 dec 2015	
	fte	%	fte	%	fte	%	fte	%
Directie	14,8	5,1%	4,6	1,6%	6	2,4%	5	2,2%
Onderwijzend personeel	168,7	58,2%	166,4	59,2%	159,3	62,5%	153,4	67,0%
Onderwijsondersteunend pers.	106,2	36,6%	110,0	39,2%	89,5	35,1%	70,5	30,8%
Totaal	289,7	100%	281,0	100%	254,8	100%	228,8	100%

Tabel 4: personeelsbestand onderverdeeld naar functiegroepen

2.6 Medezeggenschap en horizontale verantwoording

Conform de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) heeft Yulius Onderwijs een medezeggenschapsraad (MR). De medezeggenschapsraad (MR) behartigt de belangen van iedereen die met Yulius Onderwijs te maken heeft: medewerkers, ouders/verzorgers en leerlingen. De MR bestaat uit 14 leden (zeven medewerkers en zeven ouders), wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter en ondersteund door een ambtelijk secretaris.

Als medezeggenschapsorgaan heeft de MR advies- en instemmingsrecht over bovenschoolse zaken. De MR behandelt alleen onderwerpen die voor de scholen van gemeenschappelijk (schooloverstijgend) belang zijn.

Voor de reguliere overlegvergaderingen heeft de bestuurder zijn verantwoordelijkheid gedelegeerd aan de directeur Onderwijs, die daarmee de primaire gesprekspartner is van de MR. De bestuurder neemt incidenteel deel aan de overlegvergaderingen. De werkwijze van de MR en diverse afspraken zijn neergelegd in het Reglement en Statuut van de MR van Yulius Onderwijs.

In 2018 zijn in de reguliere vergaderingen van de MR met de directeur Onderwijs onder andere de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- Functiebeschrijvingen Bovenschools directeur en schooldirecteur;
- Voorgenomen wijziging statuten Yulius Onderwijs;
- Vakantie en Schooltijden urenberekening;
- Missie, Visie en leidende principes + strategische programmalijnen;
- Verhuizing directie en staf Onderwijs naar HNK;
- Meerjarenhuisvestingsplan;
- Schoolplan 2018 - 2021;
- Beleidsplan Veilige School, met bijbehorende protocollen;
- Nieuwe so-locatie in Rotterdam;
- Dependance Drechtster College;
- Verplaatsten leerlingen en medewerkers naar Middelland College;
- Ontvlechting YOEP Onderwijs en Zorg BV;
- Plan van Aanpak werkdrukvermindering;
- Meerjarenbestuursformatieplan (MJBFP) 2018 - 2021
- Privacyreglement Yulius Onderwijs;
- Concept vakantieregeling 2019 -2020;

- Evaluatie taakbeleid;
- Profiel RvT-lid;
- Klassendeler Heer Bokel College;
- Wervingsprofiel directeur Onderwijs.

2.7 Klachten, klachtafhandeling en vertrouwenspersoon

Klachten en klachtafhandeling

Indien ouders van leerlingen een klacht hebben over het onderwijs, wordt eerst geprobeerd deze op te lossen met de direct betrokken medewerker. Lukt het niet om tot een oplossing te komen, dan kunnen ouders een klacht indienen bij de schooldirecteur, de bovenschools directeur van de regio of bij de directeur Onderwijs.

Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing, dan kunnen ouders terecht bij de Klachtencommissie van Yulius, die is ingericht conform de wettelijke verplichtingen. Ouders kunnen een klacht ook direct bij deze Commissie indienen. De procedures voor het indienen zijn vastgelegd en gepubliceerd op de website.

In 2018 hebben de ouders van 16 leerlingen een klacht ingediend bij de directie van de divisie Onderwijs. Het merendeel van deze klachten is afgehandeld door de betreffende bovenschools directeur. Naar aanleiding van vier klachten hebben gesprekken plaatsgevonden tussen ouders, de directeur Onderwijs en/of de Leading Professional. Het merendeel van de klachten is in een of een aantal gesprekken afgehandeld in 2018. Van twee klachten vindt afronding plaats in 2019.

De (bovenschoolse) directie heeft bij een aantal van bovengenoemde klachten gemeend daartussen een verband te zien. Om deze klachten zorgvuldig te behandelen, is het Calamiteitenteam van Yulius in 2018 twee keer ingezet. Dit heeft geleid tot een aantal aanbevelingen. Deze zijn opgepakt. Naar aanleiding daarvan is bovendien een aantal interne procedures aangepast.

Ten slotte hebben ouders van vijf leerlingen een klacht ingediend bij de Klachtencommissie van Yulius. Daarvan zijn twee klachten in behandeling genomen. Beide klachten zijn behandeld in een zitting van de Commissie en zijn beide (deels) gegrond verklaard. Een andere klacht is in een gesprek met de schoolleiding opgelost. Op de overige twee klachten hebben klagers niet meer gereageerd op de correspondentie vanuit de Klachtencommissie.

Vertrouwenspersoon

Yulius Onderwijs heeft een vertrouwenspersoon die beschikbaar is voor zowel leerlingen en ouders van leerlingen als voor medewerkers. De vertrouwenspersoon is lid van de landelijke vereniging vertrouwenspersonen. Als zij wordt benaderd, gaat zij na of door bemiddeling een oplossing kan worden bereikt. Mocht dat niet het geval zijn of geeft de gebeurtenis aanleiding tot het indienen van een klacht, dan begeleidt de vertrouwenspersoon diegene desgewenst bij de verdere procedure. Ook kan zij in

voorkomende gevallen naar andere instanties verwijzen die gespecialiseerd zijn in opvang en nazorg.

2.8 Omgeving

De samenwerking met ketenpartners is voor Yulius Onderwijs zeer belangrijk. Vooral bij het realiseren van een passende onderwijsvoorziening en thuisnabij onderwijs voor de leerlingen in het vso is een goede samenwerking onontbeerlijk. Voor de leerlingen van het vso is aansluiting zoeken bij en samenwerking met bestaande reguliere voorzieningen voor voortgezet onderwijs en regionale opleidingscentra en bedrijven een belangrijke opdracht. Om die reden is veel geïnvesteerd in het versterken van het netwerk door de directeur, de bovenschools directeurs, maar ook de andere medewerkers van Yulius Onderwijs.

Voorbeelden zijn: de samenwerking in de examentrajecten (onder andere Het Tij, Discovery College en Heer Bokel College), het volgen van praktijkvakken (Ilex College) en samenwerking met stagebiedende bedrijven en instellingen.

Daarnaast onderhoudt Yulius Onderwijs structurele contacten en samenwerkingsrelaties met zorginstanties. Onze inzet is dat leerlingen op onze scholen tot ontwikkeling kunnen komen. Soms ligt de nadruk op onderwijs, soms (tijdelijk) meer op zorg. De juiste balans tussen onderwijs & zorg wisselt per leerling en varieert in de tijd. Van ons vraagt dit flexibiliteit en een continuüm van onderwijs, ondersteuning en zorg. Hiertoe intensiveren wij de komende jaren onze samenwerking met Jeugdzorg en de Jeugd-GGZ, met als doel om zorg voor al onze leerlingen beschikbaar te hebben.

Belangrijke ketenpartners zijn:

- Horizon (speciaal onderwijs voor leerlingen met complexe gedragsproblemen of gedragsstoornissen);
- BOOR (speciaal onderwijs voor leerlingen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap, psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen);
- SPON (onderwijs en begeleiding voor leerlingen van 4 tot 20 jaar met een specifieke onderwijs- en ondersteuningsvraag);
- YOUZ (kinder- en jeugdpsychiatrie voor kinderen en jongeren met psychische en psychiatrische stoornissen);
- Pameijer (ondersteuning van kwetsbare mensen met psychosociale, psychiatrische problemen of een verstandelijke beperking);
- Jeugd- en wijkteams (onderdeel gemeente);
- Jeugdbescherming (onderdeel van Jeugdzorg);
- Jeugdreclassering (onderdeel van reclassering);
- MEE (ondersteunt mensen met een beperking zodat zij mee kunnen doen in de samenleving);
- Centra voor Jeugd en Gezin (preventieve jeugdgezondheidszorg);
- Gemeenten.

Yulius Onderwijs werkt samen met andere schoolbesturen in 11 samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, te weten:

Nummer	Naam
PO 28-04	Hoekse Waard
PO 28-05	RiBA
PO 28-06	PPO Rotterdam
PO 28-09	Drechtsteden
PO 28-10	Dordrecht
VO 28-04	Dordrecht
VO 28-10	Koers-VO, Rotterdam
VO 28-11	NWN
VO 28-12	VPR
VO 28-13	Noordelijke Drechtsteden
VO 28-14	PasVOrm (Gorinchem e.o.)

Tabel 5: samenwerkingsverbanden

Yulius Onderwijs verzorgt onderwijs voor leerlingen uit in totaal 42 samenwerkingsverbanden.

Overige belangrijke belanghebbenden van Yulius Onderwijs zijn leerlingen en hun ouders, de Inspectie van het Onderwijs en Bureaus Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten.

3 Gevoerd beleid: onderwijs en kwaliteit

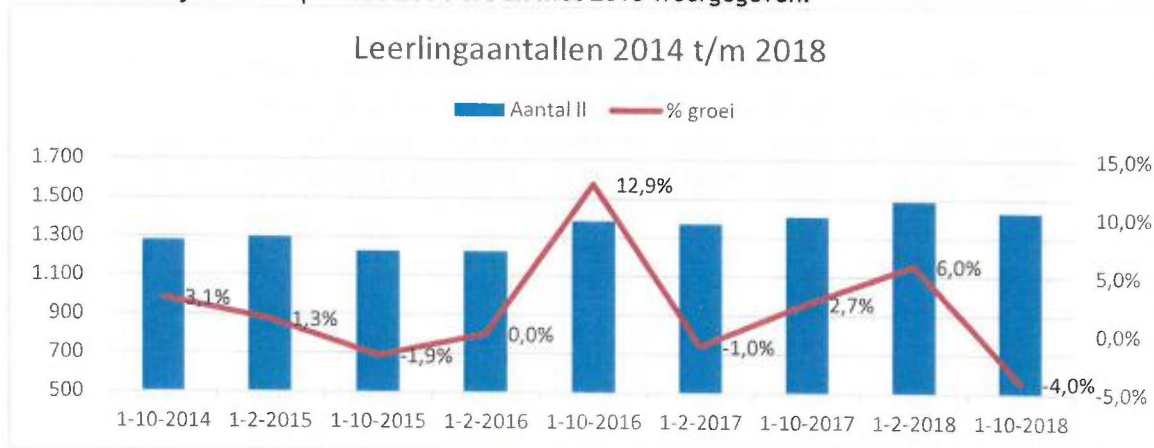
3.1 Leerlingenaantallen

Uit de geschiedenis van Yulius Onderwijs blijkt dat het inschatten van leerlingenaantallen voor een langere termijn erg lastig is. De reden hiervoor is dat er zoveel factoren een rol spelen in het aantal leerlingen, dat zich dit lastig laat voorspellen. Dit is bevolkingsgroei, maar ook beleidsontwikkelingen bij samenwerkingsverbanden, aanpassingen in capaciteit bij de collega-(v)so-aanbieders, gevolgen van de transitie jeugdzorg (bv afbouw van bedden) etc. Vaak lopen de leerlingenaantallen wel in lijn met de demografische ontwikkeling in de regio, maar een hard causaal verband is niet te leggen. Ook het verklaren van ontwikkelingen binnen gerealiseerde leerlingenaantallen blijkt voor een deel een lastige opgave.

Kerngegevens leerlingen	2018	2017
Aantal bekostigde leerlingen per 1 oktober:	1.432	1.408
• Residentieel	71	120
• Extern	1.362	1.288
• So-leerlingen	342	347
• Vso-leerlingen	1.090	1.061
Leerlingen in aanmeldtraject op 1-10	67	31

Tabel 6: kerngegevens leerlingen

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de leerlingenaantallen van de scholen van Yulius Onderwijs over de periode 2014 tot en met 2018 weergegeven.

Figuur 4: leerlingaantallen 2014 tot en met 2018

Wat opvalt, is dat de bandbreedte tussen de oktobertelling en de februaritelling niet constant is. Verder laat het aantal leerlingen sinds oktober 2015 een stijgende lijn zien. Wel is het aantal leerlingen tussen 1 februari en 1 oktober 2018 met 4% gedaald. Naar verwachting stijgt dit aantal weer per 1 februari 2019.

Hoewel het inschatten van leerlingaantallen voor de toekomst lastig is, laat de leerlingentelling over de afgelopen periode (2012-2018) een stijgende trend zien voor het speciaal onderwijs, met name het voortgezet speciaal onderwijs. Eenduidige verklaringen zijn lastig te geven omdat het krachtenveld, zoals eerder aangegeven, erg complex is.

De omgeving waarin Yulius Onderwijs zich beweegt blijft in ontwikkeling. De praktijk zal moeten uitwijzen wat de consequenties van Passend Onderwijs zullen zijn op langere termijn. Uit de demografische ontwikkelingen van de totale leerlingenaantallen blijkt dat Yulius de komende jaren zowel met een stijgende als een dalende populatie te maken krijgt. Yulius Onderwijs heeft namelijk te maken met zowel krimpregio's als groeiregio's.

Een andere ongewisse factor blijft de transitie in de Jeugdzorg. Na de decentralisatie van de jeugdzorg hebben zich op lokaal en regionaal niveau veel ontwikkelingen voorgedaan. Voor veel van onze leerlingen is de tijdige beschikbaarheid van de juiste zorg van belang om zich goed te blijven ontwikkelen. Hierin zien we zowel positieve als negatieve ontwikkelingen, wat gevolgen heeft voor ons onderwijs. In 2018 is het aantal leerlingen vanuit de residentiële settings opnieuw gedaald, naar 71. De verdere uitwerking van de overheveling van de Jeugdzorg blijft een onzekere factor voor de ketenpartners en kan nog verdere gevolgen hebben op de instroom van leerlingen.

Alle veranderingen in ogenschouw genomen zal het totaal aantal leerlingen op de langere termijn naar verwachting nog iets stijgen, waarna het uiteindelijk zal stabiliseren.

3.2 Onderwijskundig beleid en kwaliteitsbeleid

Het onderwijskundig beleid en kwaliteitsbeleid is in 2018 verder ontwikkeld. Hiertoe heeft Yulius Onderwijs de verschillende systemen geïntegreerd tot een samenhangend geheel waarin de informatie vanuit de verschillende kwaliteitsinstrumenten samenkomt. Deze managementinformatie wordt op bovenschools niveau geanalyseerd en besproken.

Kwaliteitsmanagementsysteem Yulius Onderwijs

Veiligheid

'We dragen ertoe bij dat leerlingen met plezier naar school gaan en zich vertrouwd genoeg voelen om tot ontwikkeling te kunnen komen.

Dit doen we door goed onderwijs te combineren met de juiste ondersteuning.

En met elkaar zorgen wij voor een positief pedagogisch en leerklimaat' (Yulius Onderwijs, 2018).

'Beleidsplan Een Veilige School'

Om te komen tot een positief pedagogisch klimaat werken alle locaties van Yulius Onderwijs vanuit de Positive Behavior Support-systematiek (PBS). In 2018 zijn de bovenschools PBS-coaches gefaciliteerd om de PBS-teams op de scholen te begeleiden. Deze coaches volgen een 'train de trainer'-traject. Jaarlijks meten wij de sociale veiligheidsbeleving onder onze leerlingen.

Ondanks de inzet op veiligheid doen zich ook bij Yulius Onderwijs soms incidenten voor, variërend van verbale en fysieke agressie tot drugsgebruik. Deze incidenten worden geregistreerd in ons leerlingvolgsysteem, niet alleen om de aantallen te kunnen monitoren en trendanalyses te kunnen doen, maar vooral om ervan te kunnen leren. In 2018 zijn in totaal 271 incidenten geregistreerd. Daarvan hadden 133 incidenten (29,1%) betrekking op fysiek geweld, deels gericht tegen een medewerker¹.

¹ Over 2017 zijn niet voor het gehele kalenderjaar cijfers beschikbaar. Daarom kan geen vergelijking gemaakt worden tussen 2017 en 2018.

Naar aanleiding van deze bevinding zijn gesprekken gestart met de aanbieder van de PACT-trainingen. Aan de hand daarvan wordt de training in 2019 aangepast.

Leervaardigheden en maatschappelijke competenties

We leren onze leerlingen systematisch competenties aan op het gebied van: Sociaal emotioneel functioneren, Leren Leren, Loopbaanoriëntatie, Omgaan met media en Mens en Samenleving. We volgen en analyseren de ontwikkeling van onze leerlingen.

Audits en certificering

Bij het opstellen van het auditplan in 2016 hebben we ons als doel gesteld dat alle scholen twee keer per drie jaar door een auditteam bezocht zouden worden. Deze doelstelling is in 2018 bijgesteld: Iedere school wordt voortaan jaarlijks geaudit. In schooljaar 2017-2018 zijn acht van de toenmalige twaalf scholen geaudit. Deze verandering is ingezet omdat we hebben gezien dat met name het proces voorafgaand aan een audit en de bewustwording tijdens en na het bezoek zeer positief werken op de kwaliteit van het onderwijs. Collega's worden zich meer bewust van de sterke punten van de school doordat de auditoren zich met name richten op datgene wat goed gaat. Doordat tips en adviezen gegeven worden over wat zou kunnen helpen om de school een stapje verder te ontwikkelen, worden teams gemotiveerd zelf doelen en verbeteracties te verwerken in het jaarplan.

Deze insteek vraagt wat van de competenties van de auditorengroep. De intervisiebijeenkomsten en extra scholingsactiviteiten voor de auditoren hebben daar positief op ingewerkt. De auditoren durven kritisch te zijn naar elkaar en stellen zich tijdens de intervisiebijeenkomsten kwetsbaar en leerbaar op in de groep. Voor schooljaar 2018-2019 zijn bezoeken aan alle scholen ingepland in de kwaliteitskalender.

Voor de bezoeken in schooljaar 2017-2018 hebben de kwaliteitsmedewerkers van Horizon en Yulius gezamenlijk vastgesteld welke indicatoren zij op alle scholen willen bekijken. Daarnaast kiezen de scholen zelf op welke punten zij ook graag feedback willen ontvangen.

CIIO Maatstaf en Landelijke Kwaliteitsnorm Speciaal Onderwijs

Yulius Onderwijs is sinds begin 2015 gecertificeerd voor de CIIO Maatstaf en voor de Landelijke Kwaliteitsnorm Speciaal Onderwijs. In januari en februari 2018 is CIIO, de certificerende organisatie, op een aantal scholen geweest in het kader van de bestendiging van de certificering. Het doel van deze jaarlijkse steekproef is te bekijken of Yulius Onderwijs nog voldoet aan de certificeringseisen.

CIIO heeft in 2018 positief geadviseerd ten aanzien van de voorzetting van de certificering. De kanttekeningen die CIIO heeft geplaatst, zijn opgenomen in het verbeterregister.

Begeleiding van leerlingen die onderwijstijd op maat nodig hebben

Yulius Onderwijs hanteert voor een thuiszitter de definitie van het ministerie van OCW: Leerlingen die ingeschreven zijn op school, maar langer dan vier weken thuiszitten.

Yulius Onderwijs heeft in 2018 de werkwijze uit het Protocol onderschrijding onderwijstijd aangepast aan de wetswijziging van augustus 2018. Het Traject Onderwijstijd op Maat (TOM) is een werkwijze waarmee alle scholen actief leerlingen monitoren die door uiteenlopende redenen niet meer aan de te behalen onderwijstijd kunnen voldoen. Dit traject heeft tot doel de leerlingen een dermate passend onderwijs- & zorgaanbod te doen dat de ontwikkeling op didactisch en sociaal-emotioneel gebied wordt gecontinueerd. Door middel van de inzet van een dergelijk traject streven wij naar volledige terugkeer in het onderwijs binnen een jaar.

3.3 Uitstroomgegevens

Yulius Onderwijs brengt jaarlijks de uitstroom van leerlingen in kaart. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aantallen uitgestroomde leerlingen zoals vermeld in de door de scholen ingevulde enquête van de Onderwijsinspectie.

	Uitstroom 2016-2017	% op niveau uitgestroomd	Uitstroom 2017-2018	% op niveau uitgestroomd
De Atlas	29	75,9%	29	65,5%
De Wilgen	75	88,2%	115	87,8%
Discovery College	67	98,5%	83	92,7%
Drechtster College	75	87,8%	60	85,0%
Ilex College	26	96,2%	47	82,6%
De Gaard	36	86,1%	41	82,9%
Het Tij	50	76,0%	48	70,8%
Lingewaal College	7	80,0%	23	82,6%
Heer Bokel College	42	90,8%	52	88,5%
Reijerwaard College	-	-	28	78,6%

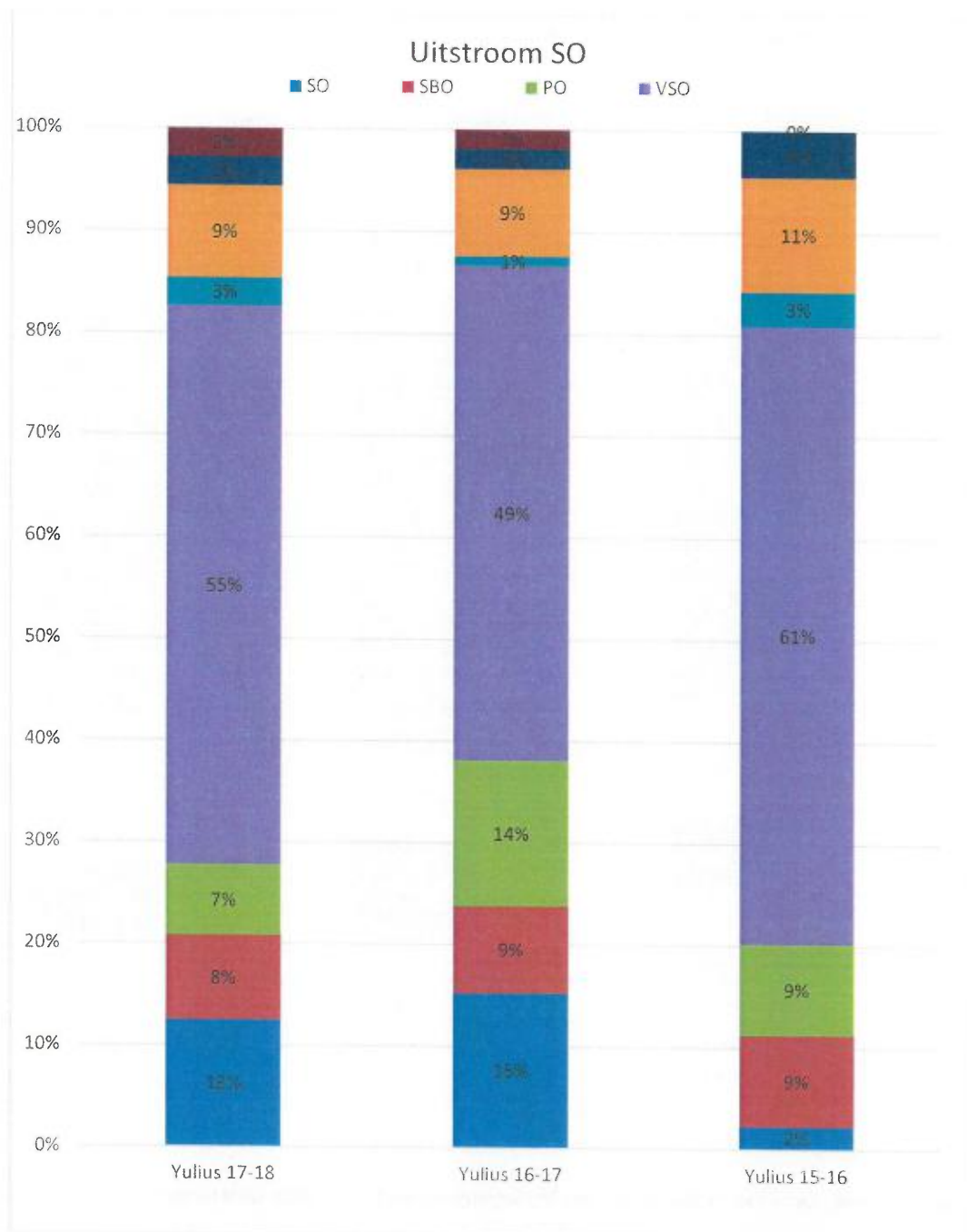
Tabel 7: uitstroomcijfers en aantal leerlingen schooljaar 2016-2017 en 2017-2018

In schooljaar 2017-2018 zijn in totaal 526 leerlingen uitgestroomd uit de scholen van Yulius Onderwijs, 144 vanuit het so en 382 vanuit vso. Wanneer deze aantallen worden afgezet tegen de leerlingaantallen op peildatum leerlingtelling oktober 2018, dan betekent dat voor heel Yulius Onderwijs dat 36,7% van de leerlingen is geschakeld (526/1432). Dit is ruim 7% meer dan een schooljaar eerder.

Opvallend is dat het percentage uitstroom op niveau op De Atlas in het schooljaar 2017-2018 lager was dan het schooljaar ervoor (65,5% ten opzichte van 75,9% een jaar eerder). Ook op Het Tij lag het percentage lager (70,8% ten opzichte van 76,0% een jaar eerder).

Het Ilex College en het Discovery College laten juist een flinke stijging zien van het percentage leerlingen dat op niveau is uitgestroomd De Commissies voor de Begeleiding op de scholen bekwamen zich steeds verder in het juist stellen van een uitstroomperspectief (uitstroombestemming). Afstemming tussen de locaties en de partners waar leerlingen naartoe uitstromen helpt hierbij.

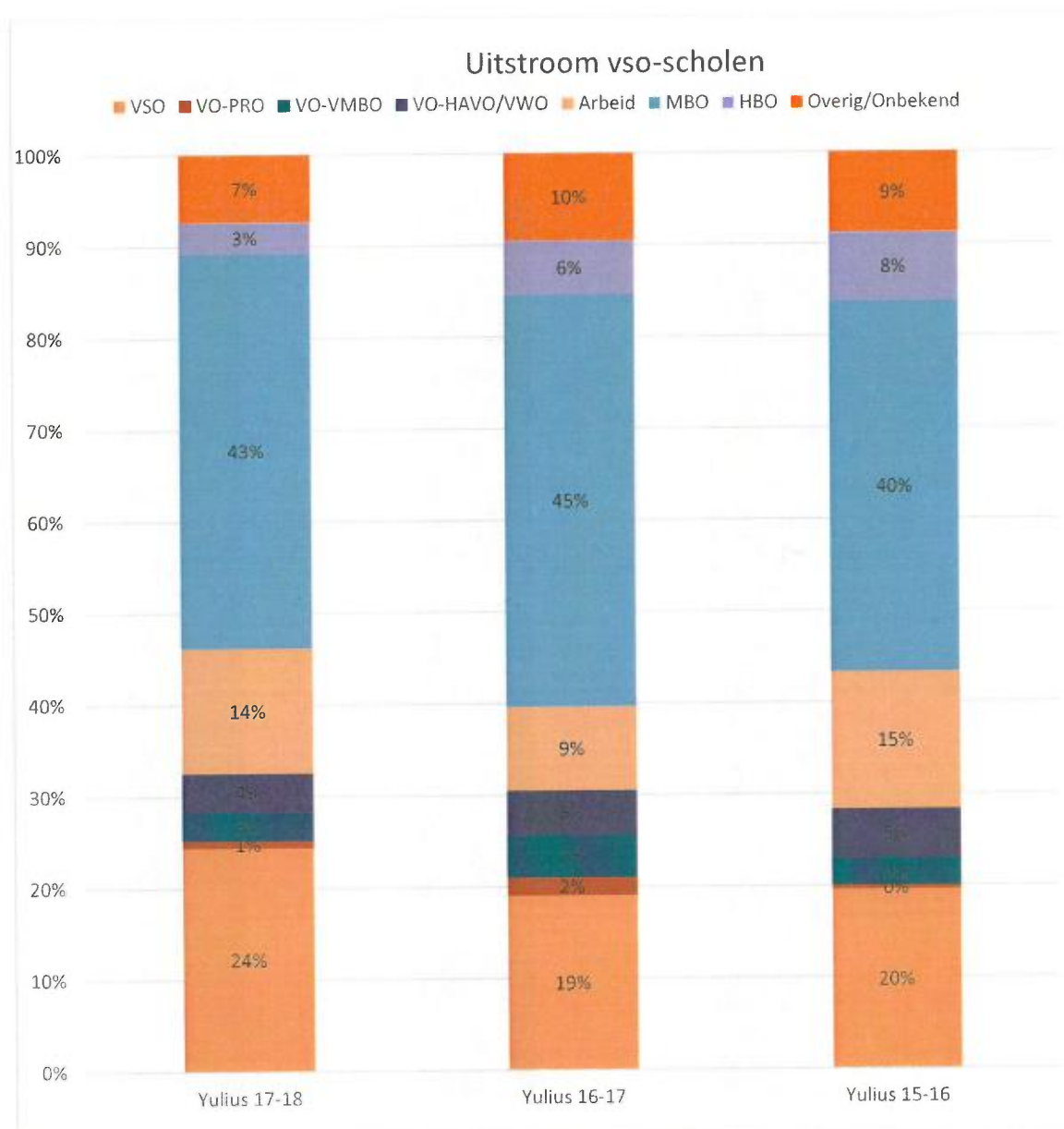
In figuur 5 worden de uitstroompercentages vanuit het so van de afgelopen drie schooljaren met elkaar vergeleken.

Figuur 5: Uitstroom so Yulius Onderwijs in vergelijking met landelijke uitstroomcijfers

Uit bovenstaande figuur wordt duidelijk dat een behoorlijk percentage van onze leerlingen tussentijds uitstroomt naar een andere school voor primair onderwijs of (speciaal) basisonderwijs. Van de leerlingen die doorstromen naar het voortgezet onderwijs, gaat het grootste gedeelte naar het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Een klein gedeelte van onze leerlingen gaat naar een reguliere school voor voortgezet onderwijs.

In figuur 6 staan de uitstroompercentages voor de vso-scholen.

Figuur 6: Uitstroom vso Yulius Onderwijs in vergelijking met landelijke uitstroomcijfers

Uit figuur 6 komt naar voren dat de uitstroompercentages de afgelopen drie jaar vrij stabiel waren. In 2017-2018 stroomden iets meer leerlingen door naar een andere school voor vso dan de jaren ervoor, terwijl de uitstroom naar reguliere VO-scholen procentueel vrijwel gelijk bleef. Na het behalen van en diploma of na afronding van hun vso-opleiding stromen de meeste leerlingen door naar een MBO-opleiding.

3.4 Extern toezicht

Vanuit het nieuwe Onderzoekskader 2017 (inspectie van het Onderwijs, oktober 2016) wordt van schoolbesturen verwacht dat zij goed geïnformeerd zijn omtrent de onderwijskwaliteit op haar scholen. Het nieuwe kwaliteitsdenken verwacht van het bestuur dat zij op de hoogte is van de kwaliteiten maar ook van de risico's zoals deze op de scholen gelden. Eigen ambities formuleren die zichtbaar zijn op de werkvloer en risicomanagement op een actieve manier vormgeven zijn hierbij van groot belang. In 2017 heeft de Inspectie van het Onderwijs op vijf scholen van Yulius Onderwijs een aantal onderdelen van de kwaliteit onderzocht. Daarbij is vastgesteld dat de scholen op de meeste onderdelen voldoen aan wet- en regelgeving en dat de kwaliteit in orde is. De Inspectie heeft aangegeven voldoende vertrouwen te hebben in de wijze waarop Yulius Onderwijs de scholen bestuurt. In 2018 kon Yulius Onderwijs de geconstateerde verbeterpunten zelf oppakken. De Bevindingen uit het onderzoek zijn verwerkt in bovengenoemd auditplan van Yulius Onderwijs voor 2018-2019. Alle locaties worden dit schooljaar getoetst op deze punten. In 2018 heeft de Inspectie bij Yulius Onderwijs geen nieuw onderzoek uitgevoerd.

Wel heeft de Inspectie van het Onderwijs het Discovery College begin schooljaar 2018-2019 bezocht in het kader van een thema-onderzoek rond leerlingen die vanuit het vso de overstap maken naar een entreeopleiding op het MBO. Deze opleiding is bedoeld voor jongeren zonder een diploma van een vooropleiding. De eenjarige opleiding bereidt jongeren voor op assisterende functies op de arbeidsmarkt of op doorstroming naar een mbo-2-opleiding.

De Inspectie bezoekt meerdere vso-scholen in het kader van dit themaonderzoek, met als doel in kaart te brengen hoe het onderwijs aan de meest kwetsbare groep landelijk vorm krijgt. Aan de hand daarvan wordt een rapport met adviezen opgesteld.

Het Discovery College heeft het gesprek met de Inspectie als prettig en inspirerend ervaren. Hoewel de school geen eigen aanbevelingen krijgt, zal het Discovery College er zijn voordeel mee doen.

4 Gevoerd beleid: personeel

4.1 Opleiden & ontwikkelen

Werving & Selectie

Zoals aangegeven in paragraaf 2.4 is in 2018 een P&O-adviseur met recruitmenttaken aangenomen. De recruiter is werkzaam voor zowel Yulius Zorg als Yulius onderwijs en heeft als primaire taak het wervings- en selectieproces te optimaliseren en verder vorm te geven.

Inwerken nieuwe medewerkers

In 2016 zijn het inwerkbeleid en de invulling van het inwerken geëvalueerd en aangepast. Zo is er een algemeen inwerkprogramma met een checklist ontwikkeld, evenals een schoolspecifiek inwerkprogramma. Mede door deze aanpassing is te zien dat er een daling is het aantal nieuwe medewerkers dat binnen zes maanden weer uit dienst treedt. In augustus 2018 is voor alle nieuwe medewerkers die startten na de zomervakantie een algemeen inwerkprogramma verzorgd. Verder wordt op schoolniveau invulling gegeven aan het opleidingsprogramma.

Ten gevolge van bovengenoemde ontwikkelingen zag Yulius Onderwijs in 2018 ten opzichte van voorgaande jaren een verdere daling van het aantal medewerkers dat binnen zes maanden of binnen het eerste jaar de organisatie verlaat.

Exitgesprekken

Met de medewerkers die de organisatie verlaten wordt een exit gesprek gevoerd. De bevindingen uit de exitgesprekken worden in een rapportage verwerkt en gepresenteerd aan het MT.

Opleiding en deskundigheidsbevordering

Interne en externe ontwikkelingen vragen Yulius als organisatie continu te werken aan kwaliteit, professionalisering en innovatie van zowel Zorg als Onderwijs. Jaarlijks worden de opleidingsactiviteiten geëvalueerd en bijgesteld, zodat rekening kan worden gehouden met actuele ontwikkelingen, strategische uitgangspunten en externe eisen en kaders. Om dit proces voor de divisie Onderwijs te bewaken en aan te sturen, is in 2018 een opleidingsadviseur aangenomen. Na oriënterende gesprekken over de inhoud van het opleidingsaanbod is in 2018 meer vorm gegeven aan de invulling van opleiden en ontwikkelen van onze medewerkers.

In 2018 heeft Yulius Onderwijs voor alle schooldirecteuren een inwerkprogramma samengesteld, waarbij zij samen leren en uitwisselen. In 2018 hebben de schooldirecteuren die in 2017 waren gestart met de opleiding basisbekwaam schoolleider hun diploma behaald.

Daarnaast is ingezet op het verder professionaliseren van de medewerkers op de scholen, zodat zij onze leerlingen onderwijs en ondersteuning van hoge kwaliteit kunnen blijven bieden. Vanuit de leidende principes wordt er op organisatieniveau ingezet op teamtrainingen in PBS, Pact-training, Psychopathologie en Persoonlijke effectiviteit. Dit past ook in het beleidsplan Een veilige school.

Voor de orthopedagogen wordt doorlopend deskundigheidsbevordering verzorgd door de leading professional. In 2018 is verder gegaan met de ontwikkeling van een e-learning programma voor orthopedagogen dat zich primair richt op orthopedagogiek en schoolpsychologie.

Veiligheid

Veiligheid staat voorop bij Yulius. Rond dit thema wordt Yulius breed een aantal opleidingen aangeboden. Binnen Yulius kunnen medewerkers die cliënt-leerling-contacten hebben, geconfronteerd worden met agressie. Yulius biedt deze medewerkers scholing aan in de vorm van de PACT trainingen (Preventie Agressie Communicatie Training). In 2018 is de PACT- training op diverse locaties op maat gegeven. Na een intake met de schooldirecteur is het aanbod aangepast op de praktijk van het betreffende team.

4.2 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim van Yulius Onderwijs lag in 2018 hoger dan in de voorgaande jaren. Terwijl het verzuim in de jaren 2016 (7,1%) en 2017 (5,5%) een dalende lijn liet zien, nam het verzuim in 2018 juist toe, met name vanaf april². Het gemiddelde verzuim over heel 2018 lag met 9,0% zelfs boven dat in 2015 (8,5%). Op het hoge verzuimcijfer in 2018 is vooral een toename van het verzuim op één locatie van invloed geweest.

Het voorkomen van ziekteverzuim en ter begeleiding van zieke werknemers om verzuim te beperken heeft continu de aandacht. Daartoe worden diverse maatregelen ingezet, waaronder inzet van een verzuimcoördinator en advies van de P&O-adviseur bij verzuimgesprekken en langdurig verzuim.

Zie ook onderstaande tabellen en de grafiek met daarin het verloop van het ziekteverzuim over 2016 tot en met 2018.

Jaar	Opmerking	Percentage
2018	Yulius Onderwijs	8.96%
2017	Landelijk speciaal onderwijs ³	6,8%

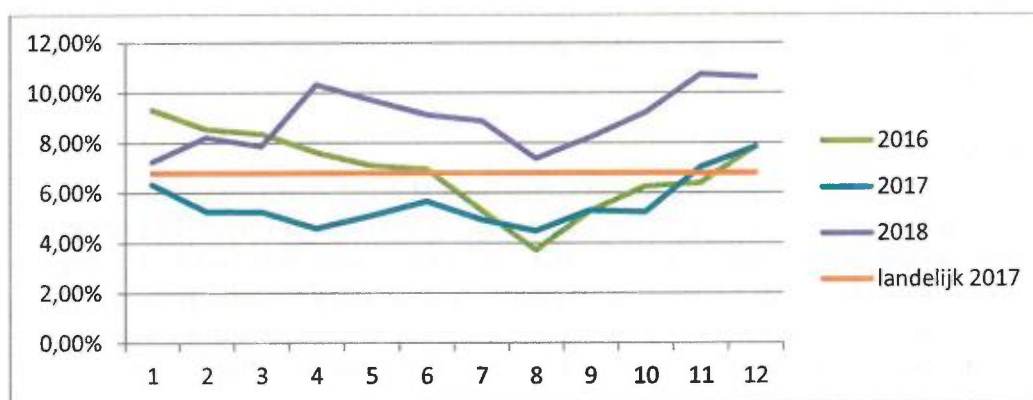
Tabel 8: Ziekteverzuim 2018

² Deze stijging werd met name veroorzaakt door een piek in het verzuim op De Wilgen.

³ Hierbij is uitgegaan van de landelijke gemiddelde percentages voor onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel. Ter vergelijking zijn deze percentages gemiddeld, hoewel deze groepen niet een op een vergelijkbaar zijn. Bron: Website Vervangingsfonds

Jaar	Opmerking	Gemiddelde frequentie
2018	Yulius Onderwijs	0,73
2017	Landelijk speciaal onderwijs ⁴	1,2

Tabel 9: Meldingsfrequentie 2018

Figuur 7: Verloop ziekteverzuim

4.3 Personele bezetting

Het aantal medewerkers in loondienst nam toe van 342 in 2017 naar 377 in 2018. De formatie steeg ook, van 281 fte eind 2017 naar 290 fte eind 2018. Deze stijging komt voort uit het inrichten van twee nieuwe scholen in 2018 en een groei van het aantal leerlingen.

Overzicht personeel Primair Onderwijs (PO)	Aantal personeelsleden	Aantal fte
Aantal personeelsleden in loondienst op 31 december	377	290

Tabel 10: aantal personeelsleden excl. vervangingen

⁴ Hierbij is uitgegaan van de gemiddelde meldingsfrequentie voor onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel. Ter vergelijking zijn deze percentages gemiddeld, hoewel deze groepen niet een op een vergelijkbaar zijn. Bron: Website Vervangingsfonds

4.4 Mobiliteit

Verloop personeel

Verloop personeel primair onderwijs (PO)	Aantal personeelsleden
Instroom personeel in loondienst (totaal) in 2014	39
Uitstroom personeel in loondienst (totaal) in 2014	50
Instroom personeel in loondienst (totaal) in 2015	41
Uitstroom personeel in loondienst (totaal) in 2015	67
Instroom personeel in loondienst (totaal) in 2016	121
Uitstroom personeel in loondienst (totaal) in 2016	87
Instroom personeel in loondienst (totaal) in 2017	67
Uitstroom personeel in loondienst (totaal) in 2017	38
Instroom personeel in loondienst (totaal) in 2018	90
Uitstroom personeel in loondienst (totaal) in 2018	95

Tabel 11: verloop personeel

Vacatures

Vacatures CAO PO	Tot. aantal vacatures	Moeilijk vervulbare vacatures
2015	3	1
2016	18	3
2017	6	1
2018	18	5

Tabel 12: vacatures

Moeilijk vervulbare vacatures betreffen vacatures die drie maanden of langer openstaan per 31 december 2018. Ter vervulling van en in aanvulling op genoemde vacatures huurde Yulius Onderwijs op 31 december 2018 24 medewerkers in.

4.5 Beheersing van uitkering na ontslag

Om te voorkomen dat Yulius Onderwijs wordt geconfronteerd met onverwachte kosten in relatie tot het ontslag van medewerkers, wordt bij ontslagzaken ondersteuning gegeven door een vaste externe juridisch adviseur. In 2018 zijn er ontslagvergoedingen uitbetaald.

4.6 Middelen voor werkdrukverlaging

In februari 2018 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een akkoord gesloten met de sociale partners over structurele inzet van middelen voor werkdrukverlaging. In dit kader heeft Yulius Onderwijs een bedrag ontvangen van € 219.000 voor het schooljaar 2018/2019. Voor het jaar 2018 betrof het een bedrag van €

91.250, ofwel €155,55 per leerling. Dit bedrag is verdeeld over de scholen naar rato van het aantal leerlingen.

In het MT is besloten dat de scholen elk een eigen plan zouden mogen uitwerken voor de besteding van de middelen. De schooldirecteuren hebben in overleg met hun eigen team elk een plan opgesteld voor inzet naar eigen inzicht van deze middelen, passend bij de wensen van het team (zie bijlage 3). Om zicht te houden op het proces en de uitkomsten zijn de bovenschools directeuren aangesloten bij teamoverleggen op de scholen. Daarbij is de handreiking van de sociale partners als leidraad gebruikt. De scholen hebben elk hun plan ingediend bij het MT. Na een voorgenomen besluit daarover van het MT op 11 juni 2018 heeft de MR in het najaar van 2018 ingestemd met de plannen, waarna het MT deze heeft vastgesteld.

Gedurende schooljaar 2018-2019 worden de plannen uitgevoerd. In het voorjaar van 2019 zal hiervan een evaluatie plaatsvinden. De besteding van de middelen over 2018 wordt verantwoord in bijlage 3.

5 Gevoerd beleid: huisvesting

Per 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen (doordecentralisatie buitenonderhoud). In dat kader wordt er sinds 2014 gewerkt met integrale meerjarenonderhoudsplannen (MOP) voor de verschillende scholen. Iedere school van Yulius Onderwijs beschikt over een eigen meerjarenonderhoudsplan, waarin het onderhoud, zowel intern als extern, bouwkundig als installatietechnische, is opgenomen. Ieder jaar wordt met iedere school doorgenomen welke werkzaamheden er op de planning staan en of het meerjarenonderhoudsplan door gewijzigde omstandigheden al dan niet aangepast dient te worden.

5.1 Doordecentralisatie onderwijshuisvesting Dordrecht

Gemeenten en schoolbesturen kunnen ook kiezen voor ‘volledige doordecentralisatie’. Dat wil zeggen dat de gemeente met het schoolbestuur kan afspreken dat het bestuur ook voor de voorzieningen nieuwbouw, uitbreiding, constructiefouten en herstel in bijzondere omstandigheden verantwoordelijk wordt. De afspraak tot doordecentralisatie wordt gemaakt tussen een individueel schoolbestuur en de gemeente of tussen een groep schoolbesturen en een gemeente. In Dordrecht zijn er in de afgelopen jaren met alle schoolbesturen diverse overleggen gevoerd over de mogelijkheden van de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting. De procestrajecten van de onderwijsvelden PO/SO en VO/vso zijn apart doorlopen. Eind 2017 is het proces om tot een doordecentralisatie van het VO/vso te komen gestopt. Er was onvoldoende draagvlak bij de VO-besturen om hier gezamenlijk invulling aan te geven. In 2018 zijn de betrokkenen teruggegaan naar de tekentafel. In 2019 starten de gesprekken over dit onderwerp opnieuw.

Binnen het PO/SO hebben alle besturen in november 2017 ingestemd met de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting. In totaal zijn er elf besturen binnen het primair en speciaal onderwijs betrokken bij de doordecentralisatie, waaronder De Atlas van Yulius Onderwijs. De in 2017 opgerichte rechtspersoon, de coöperatieve vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid (u.a.), voert het vestigingsplan conform de businesscase uit met de daartoe jaarlijks door de gemeente Dordrecht verstrekte middelen.

Nieuwe scholen: Middelland College en Lombardia

Zoals aangegeven in paragraaf 2.4 heeft Yulius Onderwijs per augustus twee nieuwe scholen gestart in Rotterdam. Beide scholen zijn gehuisvest in bestaande panden, die door de gemeente Rotterdam beschikbaar zijn gesteld. Ondanks onzekere prognoses van de leerlingaantallen heeft de gemeente het bovendien aangedurfd middelen toe te kennen aan deze nieuwe scholen. Als gevolg daarvan is het gelukt om de twee panden in een kort tijdsbestek aan te passen aan de wensen en eisen van de doelgroep.

6 Financiën

6.1 Gevoerd beleid

De Raad van Bestuur Yulius en de directie Yulius Onderwijs zijn zich bewust van de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele als de materiële kosten. Het financiële beleid van Yulius Onderwijs is gericht op continuïteit op basis van een gezonde financiële situatie. Om dit beleid uit te voeren, is een goed werkende beleids- en begrotingscyclus onontbeerlijk.

Beleids- en begrotingscyclus

Voor het besturen van Yulius Onderwijs wordt gebruikt gemaakt van een integrale beleids- en begrotingscyclus die binnen de gehele organisatie wordt gehanteerd. De kaderbrief beschrijft de beleidsprioriteiten voor het aankomende jaar en vormt het kader voor de plannen van de aandachtsgebieden en ondersteunende stafafdelingen. De kaderbrief vormt een groot deel van de input voor de deelplannen van Yulius Onderwijs.

Maandelijks beschikken alle budgethouders over een financiële voortgangsrapportage en een rapportage betreffende de personele inzet in relatie tot het toegekende budget. De directeur Onderwijs ontvangt maandelijks een totaal overzicht Yulius Onderwijs totaal. De Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur ontvangen driemaal per jaar een uitgebreide perioderapportage over de (financiële) ontwikkelingen van Yulius Onderwijs. Met behulp van deze perioderapportages en een vastgestelde set prestatie-indicatoren werkt Yulius Onderwijs systematisch aan het daadwerkelijk bereiken van de doelstellingen en het zoveel mogelijk beperken van risico's. De directeur Onderwijs heeft daarnaast tweewekelijks overleg met de business controller om de actuele zaken rondom de financiële situatie van Yulius Onderwijs te bespreken. Daarnaast vindt jaarlijks binnen Yulius Onderwijs een verdiepingsanalyse plaats, de zogenaamde 'managementreview'. De Raad van Bestuur volgt de voortgang daarnaast ook via regulier overleg met de directeur. Naast de managementinformatie en de jaarlijkse begroting werkt Yulius Onderwijs ook met een meerjarenbegroting inclusief een meerjarig bestuursformatieplan en een jaarlijks formatieplan. Yulius Onderwijs heeft in februari 2019 de meerjarenbegroting 2019-2022 opgesteld. Deze meerjarenbegroting vormt de financiële basis tot en met 2022 en is de uitwerking van het meerjarig financieel beleid.

Yulius Onderwijs beschrijft de administratieve organisatie en de bijbehorende risico's en interne controle. Jaarlijks wordt door de externe accountant tijdens de interim-controle een risicoanalyse opgesteld om te kijken welke processen aangepast zouden moeten worden. De controleresultaten en aanbevelingen worden gerapporteerd aan de Raad van Bestuur en de directie Onderwijs. Op basis van de aanbevelingen worden verbetermaatregelen getroffen, die opgevolgd worden door de business controller van Yulius Onderwijs.

Financiële positie

Yulius Onderwijs kent een gezonde financiële positie. Yulius Onderwijs heeft na enkele jaren van forse groei van het aantal leerlingen, in 2018 wederom te maken gekregen met groei van het aantal leerlingen. De verwachte ontwikkelingen van krimp hebben zich niet voorgedaan. In de komende jaren is de verwachting dat Yulius Onderwijs een positief resultaat kan behalen. De investeringen worden uit eigen middelen voldaan.

6.2 Analyse financieel resultaat

Het cijferbeeld ziet er als volgt uit.

	2018	Begroot 2018	2017
Baten			
Rijksbijdragen	24.714.820	23.354.553	22.740.697
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	367.089	835.778	511.555
Overige baten	891.842	370.727	727.969
Totale baten	25.973.751	24.561.057	23.980.221
Lasten			
Personeelslasten	20.428.662	18.472.717	17.782.869
Afschrijvingen	353.715	377.576	330.884
Huisvestingslasten	1.886.592	1.553.950	1.606.426
Overige lasten	4.495.278	3.794.837	4.191.222
Totale lasten	27.164.247	24.199.080	23.911.401
Saldo baten en lasten	-1.190.496	361.977	68.820
Financiële baten en lasten	-	-	-
Resultaat	-1.190.496	361.977	68.820

Tabel 13: analyse financieel resultaat

Algemeen

In 2018 is gestuurd op voldoende formatie in de klassen en structureel efficiënt omgaan met mensen en middelen. In augustus zijn twee nieuwe nevenvestigingen van start gegaan in Rotterdam, het betreft zowel een so- als een vso-locatie. Richting 1 oktober 2018 is een kleine groei waarneembaar van 23 leerlingen ten opzichte van 1 oktober 2017. De nieuwe nevenvestiging betreft voornamelijk een verschuiving van so-leerlingen van de nevenvestiging in Barendrecht naar Rotterdam. Door onvoorziene omstandigheden op de so-locatie in Barendrecht en de krapte op de arbeidsmarkt is er meer inzet geweest van ingehuurd personeel in 2018 dan voorgaande jaren.

In de jaarrekening 2017 was de voorschotbekostiging, die was ontvangen van de samenwerkingsverbanden in verband met de extreme leerlinggroei op 1 oktober 2016 opgenomen in de opbrengsten onder de rijksbijdragen. Deze opbrengst is in 2018 gecorrigeerd naar de balans en dan ook in mindering van de rijksbijdragen in 2018 gebracht.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen zijn in 2018 fors gestegen ten opzichte van 2017. De indexatie was in 2018 hoger dan voorgaande jaren vanwege de nieuwe CAO die in september 2018 is vastgesteld. De rijksbijdragen volgen de CAO-stijging. Voor het schooljaar 2018 - 2019 zijn voor het eerst extra middelen toekend voor de werkdrukverlaging. Voor 2018 is dit € 91k extra aan rijksbijdragen.

De rijksbijdragen laten een stijging zien van € 838k ten opzichte van de begroting 2018.

Dit wordt veroorzaakt door onderstaande punten:

- € 603k indexatie van de bekostigingsbedragen schooljaar 2017 - 2018.
- € 490k indexatie van de bekostigingsbedragen schooljaar 2018 - 2019.
- € 155k groeibekostiging peildatum 1-2-2017 en 1-2-2018. Deze bekostiging was minimaal begroot, vanwege de afhankelijkheid van samenwerkingsverbanden in het toekennen van de hoogte van de groeibekostiging.
- € 91k middelen werkdrukverlaging waren niet begroot.
- € 16k LGF gelden niet begroot in e materiële instandhouding.
- € 18k studieverlof, voor het schooljaar 2018 - 2019 was deze bekostiging niet begroot.
- -€ 536k correctie voorschotbekostiging samenwerkingsverbanden 2017.

Onder de rijksbijdragen valt ook de verlofsubsidie die wordt toegekend bij de lerarenbeurs voor het regelen van vervanging tijdens studieverlof. Aan de medewerkers die hun opleiding genieten met de lerarenbeurs, wordt dit studieverlof verstrekt. Ook de capaciteitsbekostiging die Yulius Onderwijs heeft afgesproken met samenwerkingsverband Koers VO wordt onder de rijksbijdragen opgenomen. Deze opbrengsten waren begroot onder de overige opbrengsten.

Overige overheidsbijdragen en Overige baten

In de overige overheidsbijdrage en -subsidies is een kleine daling van de opbrengsten waarneembaar. Door de onvoorziene omstandigheden op de so-nevenvestiging in Barendrecht heeft de locatie niet kunnen participeren in arrangementen van het samenwerkingsverband, waardoor de geplande opbrengst niet gerealiseerd is.

In de overige baten is een forse stijging waarneembaar in 2018 ten opzichte van de begroting. Door meer met de samenwerkingsverbanden en gemeenten in gesprek te gaan over het soms niet regulier opvangen van leerlingen en nieuwe initiatieven genereert Yulius Onderwijs meer baten dan verwacht. Dit heeft een totale omvang van € 111k meer opbrengsten dan begroot in 2018.

De grootste verschillen worden veroorzaakt door eenmalige meevallers. Zo heeft Yulius Onderwijs

€ 212k ontvangen vanuit de vereffening van REC Rijndrecht en € 117k opbrengsten vanuit vrijgevallen balansposten.

Personele lasten en overige lasten

Zowel in de vaste formatie als in de inhuur is een forse overschrijding waar te nemen. De overschrijding op de externe inhuur en inzet van uitzendkrachten is € 1.160k hoger dan begroot. Dit is voor het grootste deel veroorzaakt door onvoorziene omstandigheden op de

SO nevenvestiging in Barendrecht en het op starten van de nieuwe locatie Lombardia. Daarnaast zijn vanwege de krapte op de arbeidsmarkt ook openstaande vacatures (tijdelijk) opgevangen met uitzendkrachten.

De kosten van de vaste formatie liggen ook boven de begroting door de nieuwe CAO die met ingang van september 2019 van kracht is. De nieuwe VSO locatie Middelland College is groter gestart dan in de begroting was meegenomen, waardoor de formatie boven de begroting ligt.

De overige personeelskosten liggen boven het niveau van de begroting. Dit komt door hogere kosten voor negatief getoetsten bij het participatiefonds. Yulius Onderwijs wordt verplicht tot het betalen van de uitkering van deze negatief getoetsten. In totaal € 204k in 2018, deze waren onder de overige opbrengsten begroot voor € 60k.

Dit wordt deels gecompenseerd door lagere kosten voor opleidingen.

Yulius Onderwijs heeft als leidende principe dat elke medewerker de ruimte krijgt om zijn talenten te ontwikkelen; wij zien leren en ontwikkelen als belangrijk onderdeel van ons werk. Hierdoor wordt er veel geïnvesteerd in het opleiden van medewerkers en worden hoge kosten gemaakt voor opleiding. In de begroting van 2017 is voor het eerst gewerkt met een norm voor opleidingskosten: 1% van de begrote loonkosten naast de in de CAO opgenomen € 500, - per medewerker. Deze norm is in de begroting 2018 overgenomen. In de praktijk vallen deze kosten lager uit, doordat binnen Yulius Onderwijs veel gebruik wordt gemaakt van de lerarenbeurs. De opleidingskosten van de medewerkers worden dan volledig gesubsidieerd.

De overschrijding van de huisvestingslasten in 2018 ten opzichte van de begroting is te herleiden naar het klein onderhoud. In 2018 hebben diverse locaties te maken gehad met veel onvoorzien klein onderhoud, veel onderhoud komt voort uit vernieling en achterstallig klein onderhoud. Daarnaast was op het moment van begroten het preventief onderhoud niet bekend en daardoor niet juist meegenomen in de begroting.

De stijging in de overige lasten komt door de hogere (juridische) advieskosten, de onvoorziene omstandigheden op de SO nevenvestiging in Barendrecht hebben er voor gezorgd dat er veel kosten gemaakt zijn op dit vlak. Deze situatie heeft voor veel verloop en afwezigheid door ziekte van medewerkers tot gevolg gehad. In 2018 is er een voorziening langdurig afwezigigen getroffen voor medewerkers van deze locatie. De voorziening bedraagt € 483k.

Resultaat

Yulius Onderwijs behaalde niet het afgegeven resultaat van € 362k positief, maar bovengenoemde heeft geresulteerd in een negatief resultaat van € 1.068k. Dit is een fors lager resultaat in vergelijking met 2017; in 2017 werd een positief resultaat van € 69k behaald.

De verslechtering in het resultaat is geheel toe te wijzen aan de onvoorziene omstandigheden op de so-nevenvestiging in Barendrecht. De hogere kosten voor inhuur, de advocaatkosten en het treffen van een voorziening langdurig afwezigigen voor deze

locatie hebben ervoor gezorgd dat het resultaat van deze nevenvestiging alleen € 1.488k negatief is in 2018.

Op de nieuwe nevenvestigingen in Rotterdam na hebben alle locaties van Yulius Onderwijs een beter resultaat behaald dan begroot. Vanwege de crisis hebben de locaties kritisch naar hun uitgaven gekeken en daar waar mogelijk uitgaven uitgesteld.

Voor de uitgebreide kengetallen en details van de resultaten 2018 verwijzen wij naar de jaarrekening in hoofdstuk 9.

6.3 Investeringsbeleid

De kaders van de investeringen zijn opgenomen in het begrotingsformat van Yulius Onderwijs. Decentraal wordt de uitvraag gedaan voor investeringen op methoden, inventaris en randapparatuur (hardware, digiborden e.d.), deze worden centraal verzameld en afgestemd met de directie Onderwijs. De uitvoer van de investeringen en de verantwoordelijkheid na goedkeuring is decentraal neergelegd in de organisatie. Investeringsaan het gebouw worden centraal belegd bij de afdeling Vastgoed en afgestemd met gemeenten indien van toepassing. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn voor lesmethoden in het SO 8 jaar, randapparatuur 5 jaar, inventaris 10 jaar en verbouwing 10 jaar.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen in de jaarrekening en de toelichting op het kasstroomoverzicht is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening.

6.4 Treasury en financieringsbeleid

De kaders voor het treasurybeleid van de Stichting Yulius Onderwijs zijn verankerd in het Treasury-Statuut. Dit statuut is in 2016 herschreven en in 2017 goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Uitgangspunt in dit statuut is het voeren van een risicoarm kasbeheer. Leidend in de vormgeving van de kaders is de Regeling Beleggen, belenen en derivaten door Instellingen voor Onderwijs en Onderzoek.

Het kasbeheer van de Stichting Yulius Onderwijs vindt geïntegreerd plaats als onderdeel van het kasbeheer van de Stichting Yulius, waarvan de Stichting Yulius Onderwijs deel uitmaakt. In 2018 hebben geen beleggingen of uitzettingen plaatsgevonden; de vrije middelen van de Stichting Yulius Onderwijs zijn beschikbaar via de bankrekening, die is opgenomen in het concernblok van de Stichting Yulius bij huisbankier ING. De stichtingen die onderdeel zijn van Yulius staan borg voor elkaars verplichtingen die voortvloeien uit de kredietovereenkomst bij de ING Bank.

In 2018 hebben zich geen liquiditeitsproblemen voorgedaan bij de stichtingen die deel uitmaken van de stichting Yulius. Conform het Treasury-Statuut eigen vermogen is gedurende het verslagjaar de liquiditeitspositie gemonitord en periodiek geraamd op basis van de liquiditeitsbegroting, die afgeleid is van de exploitatie- en de investeringsbegroting.

7 Continuïteitsparagraaf

7.1 Vooruitblik

Deze paragraaf bevat de kengetallen.

Leerlingprognoses

Uit de geschiedenis van Yulius Onderwijs blijkt dat het inschatten van leerlingenaantallen voor een langere termijn erg lastig is. Dit komt doordat diverse factoren de in- en uitstroom van leerlingen beïnvloeden, waaronder de ontwikkeling van de bevolkingssamenstelling, maar ook beleidsontwikkelingen bij samenwerkingsverbanden, aanpassingen in capaciteit bij de collega-(v)so-aanbieders en gevolgen van de transitie jeugdzorg (bijvoorbeeld afbouw van bedden). Bovendien kunnen tempo en richting van deze ontwikkeling per regio verschillen.

Bij de start van het schooljaar 2018-2019 heeft Yulius Onderwijs wederom te maken gehad met een stijging van het aantal leerlingen, echter in een beperktere omvang en de stijging was minder dan vorig jaar werd verwacht. Er was een forse groei voorzien door het starten van zowel een SO als een VSO nevenvestiging in Rotterdam. Deze groei is in 2018 lager gebleken doordat de nieuwe SO nevenvestiging met name een verplaatsing van leerlingen uit Barendrecht naar Rotterdam betrof en er op twee VSO nevenvestigingen is gekozen om met één groep minder het nieuwe schooljaar te starten.

Op grond van de huidige leerlingaantallen (2018: 1.432 op 1 oktober 2018) verwacht Yulius Onderwijs dat het leerlingaantal gaat toenemen, de belangrijkste oorzaak hiervan is te vinden in het feit dat de nieuwe nevenvestigingen in Rotterdam in het schooljaar 2018 - 2019 nog niet vol zijn gestart en de SO nevenvestiging in Barendrecht door de verplaatsing van leerlingen naar Rotterdam nog veel open plekken had op de teldatum in 2018.

Net als in het schooljaar 2017 - 2018 is er in het schooljaar 2018 - 2019 voor gekozen om het schooljaar te starten met minder leerlingen in de klas. Hierdoor is er gedurende het schooljaar de mogelijkheid om nog te groeien.

Door deze norm aan het begin van het schooljaar te hanteren, wordt er in het plaatsingsbeleid van de leerlingen rekening gehouden met een maximaal te plaatsen aantal leerlingen per klas. Met als gevolg dat de toekomstige teldata, die snel volgen na start schooljaar meer stabiel zullen zijn.

Yulius Onderwijs verwacht uiteindelijk stabiliteit in haar leerlingaantal, maar groei in het aantal leerlingen dat van Yulius Onderwijs ondersteuning krijgt. Dit omdat we meer leerlingen ondersteuning zullen gaan bieden binnen het regulier onderwijs. Ook verwachten we dat de onderwijszorgarrangementen er toe bij zullen dragen dat meer leerlingen een ononderbroken schoolloopbaan in het regulier onderwijs kunnen houden. We halen dus niet alle leerlingen meer naar ons toe, maar gaan de ondersteuning en deskundigheidsbevordering waar mogelijk naar de leerling toe brengen. Dit sluit ook aan bij onze visie, missie en strategische programmalijnen. In 2018 is dit traject al

geëffectueerd door expertise van met name orthopedagogen naar het regulier onderwijs te brengen.

In onderstaande tabel is de prognose van de leerlingaantallen voor de komende vier jaar weergegeven. Zoals benoemd betreft dit een prognose; het is onzeker of deze aantallen leerlingen ook daadwerkelijk door de samenwerkingsverbanden aan Yulius Onderwijs worden toegewezen.

	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021
Leerlingen Yulius Onderwijs	1.432	1.531	1.549	1.549

	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021
SO leerlingen < 8 jaar	74	85	92	92
SO leerlingen ≥ 8 jaar	268	327	338	338
VSO leerlingen	1.090	1.119	1.119	1.119
Totaal	1.432	1.531	1.549	1.549

Tabel 14: Prognose van de leerlingaantallen

Personele bezetting

Op basis van de meerjarenbegroting is een personele bezetting bepaald, gerelateerd aan de bezetting ultimo 2018. Yulius Onderwijs gaat uit van een stabiel aantal medewerkers in fte's tot en met 2022, rekening houdend met de uitstroom van langdurig zieken. Deze uitstroom valt nagenoeg weg tegen de formatieve groei in verband met de leerling groei. De groeilocaties zijn in het schooljaar 2018 - 2019 al nagenoeg begonnen met de voltallige bezetting, groei zit vaak in meer leerlingen in de klas en niet in extra klassen. De functies binnen Yulius Onderwijs zijn verdeeld in onderwijzend personeel (OP), onderwijsondersteunend personeel (OOP) en directie (Dir.) Het aantal begrote medewerkers in fte voor de komende vier jaren wordt weergegeven in onderstaande tabel.

FTE	2018	2019	2020	2021	2022
Yulius Onderwijs Totaal	289,7	291,7	288,6	289,4	289,4
OP	168,7	174,6	166,1	166,9	166,9
OOP	106,2	100,5	107,3	107,3	107,3
Dir.	14,8	16,6	15,2	15,2	15,2

Tabel 15: Aantal begrote medewerkers in fte

Het aantal fte per 31-12-2018 was 289,7. In de begroting voor 2019 is een stijging opgenomen ten opzichte van het aantal fte's in 2018, dit wordt veroorzaakt door met name langdurig zieke medewerkers die vervangen worden. De verwachting is dat de formatie na 2019 weer terug zakt naar het niveau van 2018.

De flexibele schil om verzuim op te kunnen vangen die in 2017 voor het eerst begroot is, is ook voor 2019 en de jaren daarna meegenomen.

Op grond van het aantal fte werkzaam binnen de organisatie op 31-12-2018 geldt onderstaande verdeling tussen de groepen OP, OOP en Dir.

	fte	%
Yulius Onderwijs totaal	289,7	100%
OP	168,7	58,2%
OOP	106,2	36,6%
Dir.	14,8	5,1%
Yulius Onderwijs alleen onderwijslocaties	270,0	100%
OP	163,1	60,4%
OOP	95,6	35,4%
Dir.	11,2	4,1%

Tabel 16: Aantal medewerkers werkzaam in fte

7.2 Meerjarenbalans en staat van baten en lasten

In de volgende paragrafen wordt een eerste schets gegeven van de meerjarenbalans en de staat van baten en lasten en is beleid geformuleerd hoe we de komende jaren hierop blijven anticiperen. Daarnaast hebben we in de meerjarenbalans en de staat van baten en lasten een aantal aannames moeten doen rondom stijging van leerlingaantallen en stabilisatie daarvan.

Ontwikkelingen die van invloed zijn op ons beleid zijn onder andere:

Een aantal preferente ketenpartners van Yulius Onderwijs voert wijzigingen door die van invloed zijn op de instroom van leerlingen bij Yulius Onderwijs. In het kader van ambulantisering is er ingezet op het verminderen van het aantal 24-uurs plaatsen omdat het beter is voor kinderen om thuis te blijven. Dit betekent voor de Yulius Onderwijs-scholen, die het onderwijs voor residentieel geplaatste leerlingen verzorgen, een terugloop van inkomsten. Om deze reden kiest Yulius Onderwijs er steeds vaker voor om naast residentiële leerlingen ook leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring te plaatsen.

Verder zijn er meerdere ketenpartners die een beroep op Yulius Onderwijs doen. Het gaat hierbij veelal om het verzorgen van onderwijs in deeltijd voor jongeren die zeer moeilijk plaatsbaar zijn binnen reguliere onderwijsinstellingen. Yulius Onderwijs ziet kansen en mogelijkheden om zich op dit vlak te profileren en te positioneren binnen de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.

Omdat Yulius Onderwijs er voor kiest om wendbaar te zijn kunnen zich gedurende het jaar nieuwe (niet begrote) ontwikkelingen voordoen.

De meerjarenbalans en staat van baten en lasten worden vergeleken met respectievelijk de balans van 2017 en de begroting 2018. In de balanspositie is ervanuit gegaan dat posities min of meer constant blijven.

Vanaf 2015 heeft Yulius Onderwijs vanwege de decentralisatie van het groot onderhoud een voorziening groot onderhoud gevormd deze voorziening is in 2018 voortgezet. Middels het meerjarenonderhoudsplan zijn de jaarlijkse dotaties en onttrekkingen bepaald.

De afwijkingen van de staat van baten en lasten 2018 ten opzichte van de begroting 2018 staan toegelicht in paragraaf 6.2.

7.3 Meerjarenbalans

Bij de opstelling van de meerjarenbalans is de eindbalans 2018 als uitgangspunt genomen. Aangezien vorderingen en schulden over meerdere jaren sterk kunnen fluctueren en daardoor onvoorspelbaar zijn, zijn ze, omwille van het zichtbaar maken van deze posten binnen de meerjarenbalans, geprognosticeerd op de eindstand 2018.

In onderstaande tabel worden de geprognosticeerde meerjarenbalans weergegeven.

	2017	2018	2019	2020	2021
Activa					
Materiële vaste activa	1.410.551	1.412.624	1.338.000	1.258.000	1.178.000
Immateriële vaste activa	49.198	35.794	16.800	-	-
Vorderingen	2.670.000	2.754.916	1.931.233	2.003.000	2.078.613
Liquide middelen	4.325.382	2.562.941	2.562.144	2.782.157	3.382.512
Totale activa	8.455.131	6.766.275	5.848.177	6.043.157	6.639.125
Passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserve	4.305.319	4.374.139	3.183.643	3.189.177	3.359.845
Bestemmingsreserve (publiek)		-	-	-	-
Resultaat lopend jaar	68.820	-1.190.496	5.534	170.668	408.682
Voorzieningen	382.128	1.272.807	789.000	813.312	1.000.597
Kortlopende schulden	3.698.864	2.309.825	1.870.000	1.870.000	1.870.000
Totale passiva	8.455.131	6.766.275	5.848.177	6.043.157	6.639.125

Tabel 17: meerjarenbalans tot en met 2021

Naar aanleiding van het rapport van de onderwijsinspectie in 2017 heeft Yulius Onderwijs de verwerking van de liquide middelen in de jaarrekening 2018 (en de vergelijkende cijfers 2017) op een meer juiste manier gerapporteerd.

In aanvulling hierop heeft Yulius begin 2018 de afspraken met de bank aangescherpt om het onderscheid nog duidelijker en transparanter te maken tussen de beide Yulius stichtingen. Dit betekent dat er vanaf halverwege 2018 geen gebruik meer wordt gemaakt van de cashpool regeling middels 'zero balancing'. Alleen de reguliere doorbelastingen tussen de entiteiten zullen dan nog via de rekening courant rekening lopen in de financiële administratie tussen de stichtingen, die vervolgens periodiek worden afgerekend.

7.4 Staat van baten en lasten

Begin 2019 is de meerjarenbegroting 2019-2021 door Yulius Onderwijs opgesteld. In de tabel hieronder is dit weergegeven als de meerjaren staat van baten en lasten. Er zijn binnen de context waarin Yulius Onderwijs opereert dermate veel ontwikkelingen en onzekerheden dat op voorhand gesteld kan worden dat de uiteindelijke exploitatie fors kan afwijken van deze meerjarenbegroting. Deze meerjaren staat van baten en lasten geeft echter een goed beeld van de impact van verschillende ontwikkelingen en is voor

Yulius Onderwijs een instrument om het huidige beleid te toetsen en een inschatting te maken van de verschillende risico's.

	Begr. 2018	2018	2019	2020	2021
Baten					
Rijksbijdragen	23.354.553	24.714.820	26.368.209	26.973.800	27.746.300
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	835.778	367.089	567.017	528.900	531.900
Overige baten	370.727	891.842	216.732	145.000	145.000
Totale baten	24.561.057	25.973.751	27.151.958	27.647.700	28.423.200
Lasten					
Personeelslasten	18.472.717	20.428.662	20.567.543	20.783.932	21.130.318
Afschrijvingen	377.576	353.715	400.578	408.600	403.500
Huisvestingslasten	1.553.950	1.886.592	1.741.150	1.769.600	1.798.500
Overige lasten	3.794.837	4.495.278	4.437.153	4.514.900	4.682.200
Totale lasten	24.199.080	27.164.247	27.146.424	27.477.032	28.014.518
Saldo baten en lasten	361.977	-1.190.496	5.534	170.668	408.682
Financiële baten en lasten	-	-	-	-	-
Resultaat	361.977	-1.190.496	5.534	170.668	408.682

Tabel 18: de staat van baten en lasten over 2017 t/m 2020

Rijksbijdragen

In de meerjaren staat van baten en lasten is rekening gehouden met een stijging van de rijksbijdragen vanaf 2019, de telling van 1 oktober 2018 heeft een kleine stijging zichtbaar gemaakt ten opzichte van de 1 oktober telling in 2017 en de verwachting van de groei conform de leerling prognose is meegenomen. De stabilisatie van de bekostiging is te verwachten vanaf het schooljaar 2021-2022 en verder.

Onder de rijksbijdragen zijn ook de gelden opgenomen die komen vanuit de samenwerkingsverbanden in verband met de groeibekostiging op de peildatum en de capaciteitsbekostiging die is afgesproken met het samenwerkingsverband Koers VO. Na de pilot in het schooljaar 2017 - 2018 wordt de capaciteitsbekostiging gecontinueerd. De pilot had als doel het voorkomen van thuiszitters door het op tijd organiseren van voldoende capaciteit in het VSO. Hiermee wordt duurzaam uitvoering gegeven aan het verder zorgdragen voor een dekkend netwerk van onderwijsvoorzieningen in de regio van Koers VO. Door middel van het maken van capaciteitsafspraken wordt tevens tegemoetgekomen aan de vraag van Yulius Onderwijs om financiële zekerheid bij de inspanningsafpraak om alle leerlingen een onderwijsplek te bieden binnen de beschikbare huisvesting en mogelijkheden die Yulius Onderwijs kan garanderen. Anders dan in de pilot wordt er vooraf niet meer een leerlingaantal afgesproken, maar wordt de t=0 bekostiging gegarandeerd en de groei op de peildatum in een schooljaar wordt eveneens volledig bekostigd door Koers VO.

Vanwege de nieuwe VSO locatie in Rotterdam heeft dit een positief effect voor 2019 en 2020. Voor de daaropvolgende jaren verwacht Yulius Onderwijs geen groei meer in dit samenwerkingsverband waardoor de capaciteitsbekostiging niet meer is mee begroot, de bekostiging volgt dan via de Rijksbijdragen.

Overige overheidsbijdragen (Instellingen)

Hier vallen huurvergoedingen onder, die Yulius Onderwijs ontvangt van gemeenten. Dit zijn nevenvestigingen waar onderwijs wordt gegeven aan leerlingen afkomstig uit een residentiële instelling.

Daarnaast vallen hier de detacheringen en de een bijdrage van het samenwerkingsverband RiBA voor afspraken rondom onderwijs arrangementen die op de locatie De Wilgen worden uitgevoerd.

Overige baten

Onder de overige opbrengsten vallen externe subsidies die Yulius Onderwijs hoopt te kunnen genereren naar de toekomst. Waarbij een belangrijk speerpunt richting de toekomst de samenwerking tussen zorg en onderwijs blijft. In de afgelopen jaren is hiervoor een belangrijke basis gelegd, waarbij de inzet van professionals vanuit onderwijs in de taskforce zorg-onderwijs is gerealiseerd.

Op de nevenvestiging het Tij worden ook opbrengsten meegenomen voor leerlingen die met een onderwijs arrangement onderwijs krijgen.

Lasten

Voor huishoudelijke kosten, materiële kosten, leerlinggebonden kosten en huisvestingskosten wordt een prijsstijging verwacht van twee procent. Wel wordt bij leerling-afhankelijke posten rekening gehouden met een stijging van de kosten in verband met de verwachte groei van het aantal leerlingen in 2019 en 2020.

De verhouding doorbelasting 2019 op de OCW-bekostiging is 9%. Deze verhouding wordt vastgehouden voor 2020, 2021 en 2022.

Het personeelsbestand van de begroting 2019 is de basis voor de jaren erop volgend.

In de overige personeelskosten wordt rekening gehouden met opleidingskosten van 1% van de totale loonsom. Daarnaast nog eens € 300,- per medewerker en een restpost van jaarlijks € 75.000 voor opleidingen. Met het totaal aan kosten begroot voor opleidingen voldoet Yulius Onderwijs ruim aan de CAO verplichting.

Huisvestingskosten

Onder de huisvestingskosten valt ook het onderhoud van de schoolgebouwen.

Vanaf 1-1-2015 zijn de huisvestingskosten die bij gemeenten lagen door gedecentraliseerd naar de scholen. Preventief onderhoud, vervanging en schilderwerk zullen vanuit de voorziening groot onderhoud lopen en zijn daarom niet terug te vinden in de begroting. De kosten die opgenomen zijn in de begroting betreffen periodiek onderhoud en klein onderhoud.

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd door onder deze kosten een dotatie aan de voorziening groot onderhoud op te nemen. Alle onderhoudsvormen zijn onderbouwd met meerjarenonderhoudsplannen.

7.5 Belangrijkste conclusies vanuit de meerjarenbegroting

In de komende jaren is de verwachting dat Yulius Onderwijs een positief resultaat kan behalen.

Een groot risico en tevens een onzekerheid is de leerling aantallen. Bij sommige samenwerkingsverbanden is de voorspelbaarheid van het aantal af te geven toelaatbaarheidsverklaringen minimaal. Yulius Onderwijs moet zorg dragen voor tijdige afspraken met samenwerkingsverbanden bij een toename gedurende een schooljaar die als gevolg heeft dat er meer exploitatiekosten gemaakt worden. De onderwijshuisvesting is een tweede risico voor de komende jaren. In een aantal gemeenten is Yulius Onderwijs bezig met een onderzoek voor vervangende huisvesting, omdat van een aantal panden de economische levensduur is verstreken. Het proces rondom nieuwe huisvesting wordt geborgd in het integraal huisvestingsplan van de gemeente. Dit is een tijdrovend proces met het risico dat de kosten van het pand voor Yulius oploopt in verband met hogere kosten. Dit moet goed gemonitord worden en worden besproken met de gemeente om te voorkomen dat dit grote kostenposten worden.

Een derde risico is het personeelsbeleid. Er is een relatief hoog ziekteverzuim en het is met de huidige arbeidsmarkt lastig om goed personeel aan te trekken. Het risico op hogen inhuurkosten is dan ook aanzienlijk.

De investeringen inclusief het huisvestingsbeleid voor zover dit niet van gemeentewege wordt geregeld, worden uit eigen middelen voldaan. Hierbij valt te denken aan het onderhoud van de locaties die voor eigen rekening van het schoolbestuur vallen.

Het is beleid dat als enig jaar of maand een te groot beslag op de liquiditeit plaats vindt, een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen worden aangebracht. De investeringen worden bewaakt op basis van het in de meerjarenbegroting opgenomen financieel perspectief.

7.6 Bestuursverklaring inzake interne beheersing

Voor de goede orde wijzen wij de lezer erop, dat voorgaande meerjarenbegroting taakstellend is, en uitgaat van de huidige (bekende) wet- en regelgeving. Waarbij het risico groot is dat de realisatie daarvan in de toekomst altijd zal afwijken, ook mede omdat de praktijk weerbarstig is. Er is in dit verslag niet gewerkt met scenario's, noch hebben wij aan de accountant opdracht gegeven om bovenstaande meerjarenbegroting te controleren. De Raad van Bestuur heeft de meerjarenbegroting aangeboden gekregen in het meerjarenbestuursformatieplan en goedgekeurd op 24 april 2019.

7.7 Overige rapportages

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem staat beschreven in paragraaf 6.1 op pagina 39.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste risico's en onzekerheden ten aanzien van de meerjarenbegroting zijn beschreven in paragraaf 7.5 op pagina 50.

Rapportage toezichthoudend orgaan

De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in het verslag van de voorzitter van de raad van toezicht op pagina 4.

8 Toekomstparagraaf

In de jaarverslagen, behorend bij de jaarrekeningen van de afgelopen jaren, is steeds aandacht besteed aan de financiële risico's die Yulius Onderwijs loopt. Deze risico's worden deels veroorzaakt door maatregelen vanuit de landelijke overheid, deels door ontoereikende vergoedingen voor noodzakelijk te maken kosten en deels door keuzes voor kwalitatief goed (voortgezet) speciaal onderwijs die voortvloeien uit de visie van Yulius Onderwijs.

Voor 2018 zijn in het regeerakkoord geen specifieke bezuinigingsmaatregelen opgenomen. Het regeerakkoord geeft slechts beperkt inzicht in de mate waarin premieverhogingen, die leiden tot loonkostenstijgingen, worden gecompenseerd door hogere normvergoedingen. Met name de verhoging van de premie van het ABP is direct van invloed op de begroting.

In de onderstaande paragrafen worden op hoofdlijnen de belangrijkste risico's benoemd.

8.1 Passend Onderwijs

Nu de invulling van Passend Onderwijs in de diverse samenwerkingsverbanden steeds meer vorm krijgt, kan Yulius Onderwijs zich concreter voorbereiden op de vragen die op ons af gaan komen. Wat we merken is dat samenwerkingsverbanden en gemeenten andere vragen aan ons stellen, met betrekking tot thuisnabijheid van het onderwijs, de onderwijsniveaus die op de locaties worden aangeboden, de flexibiliteit van beschikbare lesplekken, de geboden zorg et cetera. Daarnaast vragen samenwerkingsverbanden ons invulling te geven aan arrangementen en preventieve interventies, om meer leerlingen binnen het regulier onderwijs de juiste ondersteuning te kunnen bieden. Het anticiperen op deze vragen is een belangrijke strategische doelstelling.

8.2 Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

Yulius Onderwijs participeert in 11 samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. Het merendeel van deze samenwerkingsverbanden kent een positieve verevening; dit betekent dat er in 2020 meer geld beschikbaar is voor Passend Onderwijs dan in 2014. Voor een aantal samenwerkingsverbanden geldt dit niet, zij dreigen flink in de min te gaan. Verder is een deel van de bekostiging van Yulius Onderwijs afhankelijk geworden van meerdere factoren. Een eventuele groei van leerlingen geteld tijdens de februaritelling kan Yulius Onderwijs ten laste brengen van de betreffende samenwerkingsverbanden.

8.3 Ambulantisering

Binnen de geestelijke gezondheidszorg (Ggz) heeft de trend van ambulantisering doorgezet waardoor naar verwachting het aantal (dag)klinische plaatsen en daarmee het aantal residentiële leerlingen zal afnemen. Ggz-instellingen bouwen de totale

bedden capaciteit in de periode tot 2020 fors af: de bedden worden met een derde afgebouwd ten opzichte van 2008.

8.4 Samenwerking onderwijs en zorg

Naast een verandering van de vragen vanuit de samenwerkingsverbanden zien we de ondersteuningsvragen van onze leerlingen zelf toenemen. Omdat Yulius Onderwijs constateert dat er behoefte ontstaat aan andere vormen van (ambulante/poliklinische) zorgondersteuning en (ambulante/poliklinische) begeleiding aan leerlingen, ondersteuning die alleen onderwijsmedewerkers niet kunnen bieden, wordt samenwerking gezocht met zorg en andere speciaal onderwijsaanbieders. Zo streeft Yulius Onderwijs naar een dekkend aanbod in alle regio's.

8.5 Krapte arbeidsmarkt

Een deel van Nederland heeft te maken met een krimpende bevolking. In deze regio's is sprake van een leerlingendaling, met vanzelfsprekend minder behoefte aan leraren. In de Randstad, en met name de grote steden, is de laatste jaren sprake van een groei van het aantal leerlingen. Daar is juist behoefte aan meer leraren. Terwijl het onderwijs vergrijsst, neemt de vraag naar onderwijzend personeel toe. Het lerarentekort in het primair en (voortgezet) speciaal onderwijs is in de steden al zichtbaar en neemt de komende jaren nog toe, zeker wat betreft ervaren leraren in het (v)so. De verwachting is dat het tekort in 2020 zal oplopen tot boven de vijf procent. Yulius Onderwijs heeft te maken met zowel krimpregio's als groeiregio's.

Yulius Onderwijs zal daarom moeten blijven investeren in het aantrekken en behouden van kwalitatief goede leerkrachten, en in het opleiden van medewerkers. In de werving van nieuw personeel richt Yulius Onderwijs zich daarom zowel op de bevoegde kandidaten als op kandidaten die de zij-instroomopleiding willen gaan volgen. Te denken valt aan mensen die ervaring hebben met werken met kinderen en jongeren met psychische problemen, en de overstap naar voortgezet speciaal onderwijs willen maken. Om het wervings- en selectieproces te optimaliseren en verder vorm te geven is in 2018 een P&O-adviseur met recruitmenttaken aangenomen.

Tevens wordt in 2019 het bestaande functiebouwwerk geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd. Uitgangspunten daarbij zullen zijn: de fundamenteel verschillende dynamiek van de verschillende schoolsoorten (so en vso) en de wens zorg te dragen voor ruime (talent)ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers van Yulius Onderwijs. In het bijzonder in het perspectief van het lerarentekort liggen hier uitdagingen tot functie- en taakdifferentiatie op meerdere niveaus. Bij de evaluatie wordt tevens de top van de managementstructuur van Yulius Onderwijs meegenomen. Het streven is aanpassingen in de top van de managementstructuur samen te laten gaan met de aanstelling van een nieuwe algemeen directeur Yulius onderwijs.

8.6 Huisvestingsprojecten

Yulius Onderwijs is positief in gesprek met de diverse gemeenten als het gaat om de kwaliteit van de huisvesting van onze scholen te verbeteren. De bouwbudgetten worden beschikbaar gesteld door de gemeenten. In bijna alle projecten is Yulius Onderwijs bouwheer en daarmee verantwoordelijk voor eventuele overschrijdingen van de bouwbudgetten. Binnen de organisatiestructuur is de afdeling vastgoed primair verantwoordelijk voor de regie op de projecten. De komende jaren zal er voornamelijk worden geïnvesteerd in het opknappen van bestaande huisvesting. Voor het vso in Dordrecht zal echter naar verwachting op termijn nieuwbouw worden gepleegd. Hier moet de gemeenteraad eind 2018 eerst nog definitief akkoord op geven.

8.7 Overige risico's

Yulius Onderwijs onderkent geen significante risico's op het gebied van de strategie, financiële verslaggeving of wet- en regelgeving. De gekozen strategie wordt continu gemonitord in relatie tot de ontwikkelingen die zich op korte en lange termijn voordoen. Wet- en regelgeving wordt bijgehouden en waar nodig geïmplementeerd. De financiële verslaggevingsregels worden direct opgevolgd. Wel moet Yulius Onderwijs de komende jaren blijven anticiperen op veranderingen in leerlingaantallenstromen. Daarnaast is de verwachting dat zowel intern als extern steeds hogere eisen worden gesteld aan de interne kwaliteitszorg.

Een en ander vraagt om een inrichting van de organisatie die wendbaar is en aansluit op de in- en externe ontwikkelingen.

9 Jaarrekening

Yulius
Onderwijs

Financiële kengetallen

	2018	2017
Solvabiliteit 1	0,47	0,52
Solvabiliteit 2	0,66	0,56
Liquiditeit (current ratio)	2,30	1,89
Liquiditeit (quick ratio)	2,30	1,89
Rentabiliteit (%)	-4,6%	0,3%
Huisvestingsratio	0,07	0,07
Weerstandsvermogen	0,12	0,18

Toelichting financiële kengetallen:

Solvabiliteit geeft aan in welke mate de stichting aan haar verplichtingen kan voldoen.

Solvabiliteit 1 = $\text{eigen vermogen} / \text{totaal vermogen}$

Solvabiliteit 2 = $\text{eigen vermogen} + \text{voorzieningen} / \text{totaal vermogen}$

Liquiditeit laat zien wat de mate is waarin de stichting in staat is om aan haar direct opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen.

Current ratio = $\text{vlottende activa} / \text{kortlopende schulden}$

Quick ratio = $(\text{vlottende activa} - \text{voorraden}) / \text{kortlopende schulden}$

Rentabiliteit laat het verband zien tussen het financiële resultaat van de stichting en het geïnvesteerde vermogen.

Rentabiliteit = $(\text{resultaat} / \text{totale baten}) \times 100\%$

Huisvestingsratio = $(\text{huisvestingslasten} + \text{afschrijving gebouwen en terreinen}) / \text{totale lasten}$

Weerstandsvermogen = $\text{eigen vermogen} / \text{totale baten}$

Balans

(na verwerking resultaatbestemming)

	31-12-2018	31-12-2017
	EUR	EUR
1 Activa		
Vaste Activa		
1.1 Materiële vaste activa	1.412.624	1.410.551
1.1 Immateriele vaste activa	35.794	49.198
Totaal vaste activa	1.448.418	1.459.749
Vlottende activa		
1.2 Vorderingen	2.754.916	2.670.000
1.3 Liquide middelen	2.562.941	4.325.382
Totaal vlottende activa	5.317.857	6.995.382
Totaal activa	6.766.275	8.455.131
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	3.183.643	4.374.139
2.2 Voorzieningen	1.272.807	382.128
2.3 Kortlopende schulden	2.309.825	3.698.864
Totaal passiva	6.766.275	8.455.131

Staat van Baten en Lasten

	2018 EUR	Begroot 2018 EUR	2017 EUR
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	24.714.820	23.354.553	22.963.697
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	367.089	835.778	288.555
3.3 Overige baten	891.842	370.727	727.969
Totaal Baten	25.973.751	24.561.058	23.980.221
Lasten			
4.1 Personeelslasten	20.428.662	18.472.716	17.782.869
4.2 Afschrijvingen	353.715	377.576	330.884
4.3 Huisvestingslasten	1.886.592	1.553.950	1.606.426
4.4 Overige lasten	4.495.278	3.794.837	4.191.222
Totaal Lasten	27.164.247	24.199.079	23.911.401
Saldo Baten en Lasten	-1.190.496	361.979	68.820
5.1 Financiële baten en lasten	0	0	0
Totaal resultaat	-1.190.496	361.979	68.820

Kasstroomoverzicht

	2018 EUR	2017 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	-1.190.496	68.820
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen (4.2)	353.715	330.884
Mutaties voorzieningen (2.2)	890.679	18.220
Verandering in vlottende middelen:		
Vorderingen (-/-) (1.2)	84.916	665.994
Schulden (2.3)	-1.389.038	406.990
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-1.420.056	158.920
Ontvangen interest (5.1)	0	0
Betaalde interest (-/-) (5.2)	0	0
Buitengewoon resultaat	0	0
	0	0
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-1.420.056	158.920
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa (-/-) (1.1)	4.840	54.329
Investerings in materiële vaste activa (-/-) (1.1)	337.544	133.766
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	8.272
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-342.384	-179.823
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutatie liquide middelen	-1.762.440	-20.903

Grondslagen

Grondslagen voor de waardering van activa, passiva en resultaatbepaling

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, heeft de directie van Yulius Onderwijs over verschillende zaken een oordeel gevormd en schattingen gemaakt die essentieel zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

De Stichting Yulius Onderwijs is een onderdeel van de Stichting Yulius. De cijfers van Stichting Yulius Onderwijs worden geconsolideerd in de jaarrekening van Stichting Yulius. De voornaamste transacties tussen beide stichtingen betreft de verdeling van de kosten voor de gehele Yulius organisatie. Deze vindt op reguliere maatstaven plaats en is gelijk aan voorgaand jaar.

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in Model E, worden aangemerkt als verbonden partijen. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd.

Vergelijking met voorgaand jaar

De waarderingsgrondslagen zijn niet gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Beleidsregels toepassing WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 1 januari 2013 van kracht.

Waardering van activa en passiva

De activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan. Bij de materiële vaste activa worden de bedrijfsgebouwen en terreinen gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Bij buitengebruikstelling vindt incidentele herwaardering plaats tegen hogere opbrengstwaarde, op basis van RJ 212.501.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Categorie	Afschrijvingspercentage
Bedrijfsgebouwen en terreinen	10,0%
Inventaris en apparatuur	
- Inventaris	10,0%
- Computerapparatuur	20,0%
- Leermiddelen	12,5%
Andere bedrijfsmiddelen	10,0%
In uitvoering en vooruitbetalingen	0,0%
Immateriële activa	33,3%

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de stichting wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele

actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde is voor het contant maken van de kasstromen een disconteringsvoet gehanteerd van 4%. Een bijzondere waardevermindering wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de stichting op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de stichting de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Ministerie van OCW

Onder deze post is het verschil opgenomen tussen het deel van de toegekende rijksbijdragen over het schooljaar 2018-2019 dat betrekking heeft op 2018 en de in 2018 ontvangen bedragen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Eigen Vermogen

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen wordt gevormd door de algemene reserves. Deze reserves worden als publieke middelen aangemerkt.

Algemene reserve

De algemene reserve bevat de exploitatie-overschotten. Deze reserve heeft geen specifieke bestemming.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Pensioenvoorziening

Yulius Onderwijs heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij stichting Yulius. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Yulius Onderwijs betaalt hiervoor premies aan het pensioenfonds. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. In december 2018 bedraagt de dekkingsgraad van het ABP 97,0%.

Yulius Onderwijs heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voorziening jubileumuitkeringen

Voor de bepaling van de voorziening jubileumuitkeringen is uitgegaan van het salaris per december van de in vaste dienst zijnde medewerkers, hun leeftijd en de duur van het dienstverband. Op grond van genoemde parameters is de kans berekend dat een uitkering zal plaatsvinden.

Voorziening groot onderhoud

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Kortlopende schulden

Algemeen

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Overlopende passiva

Hieronder is onder meer opgenomen de overlopende post te betalen vakantiegeld over de maanden juni t/m december voor de opgebouwde rechten van personeel dat per balansdatum in dienst is.

Financiële instrumenten

Algemeen

Yulius maakt in de normale bedrijfsvoering gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen zoals vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden.

Yulius handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven

eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Het rekening-courantarrangement van Yulius bij ING behelst een kredietarrangement waarbij de stichting Yulius en Yulius Onderwijs jegens elkaar hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de nakoming van de verplichtingen uit dit arrangement.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van debiteuren zijn voor het grootste deel ondergebracht bij andere onderwijsinstellingen. Het kredietrisico is daarom minimaal.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Bepaling van het exploitatiesaldo

Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserves die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden

verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en het samenwerkingsverband de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De stichting heeft de toegezegd-pensioenregelingen bij het ABP verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrageregeling. Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Opbrengstverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Royaltyopbrengsten

Royaltyopbrengsten worden toegerekend aan de verslagperiode in overeenstemming met de inhoud van de overeenkomst.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-omzet en kosten in de winst-en-verliesrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten als netto-omzet verwerkt in de winst-en-verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden dan verwerkt in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en opbrengsten uit hoofde van meer- en minderwerk, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. De voorziening voor het verlies maakt deel uit van de post onderhanden projecten.

Overige baten

Overige baten bestaan uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en incidentele overige baten.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineair basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Toelichting kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Investerings en desinvesteringen in materiële vaste activa zijn opgenomen onder kasstroom uit investeringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasingcontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

Vaste Activa

	Aanschaf prijs	Afschrijvingen cumulatief	Boekwaarde	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Aanschaf prijs	Afschrijvingen cumulatief	Boekwaarde
	1-1-2018	1-1-2018	1-1-2018	EUR	EUR	EUR	31-12-2018	31-12-2018	31-12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1 Materiële vaste activa									
1.1.1 Gebouwen en terreinen	893.526	431.046	462.480	45.863	0	61.665	939.389	492.711	446.678
1.1.2 Inventaris en apparatuur	2.411.483	1.556.062	855.421	283.557	0	252.590	2.695.040	1.808.652	886.388
1.1.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	551.716	459.067	92.649	8.124	0	21.216	559.841	480.283	79.558
Materiële vaste activa	3.856.725	2.446.175	1.410.550	337.544	0	335.471	4.194.270	2.781.646	1.412.624
1.1 Immateriële vaste activa									
1.1.4 Licenties	54.329	5.131	49.198	4.840	0	18.244	59.169	23.375	35.794
	54.329	5.131	49.198	4.840	0	18.244	59.169	23.375	35.794

Vorraden & Vorderingen

		31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2	Vorderingen		
1.2.1	Debiteuren	288.773	540.450
1.2.2	OCW	1.484.939	1.393.330
1.2.4	Dubieuze Debiteuren	-4.682	-189.562
1.2.5	Overige vorderingen	506.643	401.276
1.2.6	Overlopende activa	479.243	524.506
	Vorderingen	2.754.916	2.670.000
	<i>Uitsplitsing overige vorderingen 1.2.5</i>		
1.2.5.1	Personeel	15.781	6.795
1.2.5.2	Overige	490.862	394.481
	Overige vorderingen	506.643	401.276
	<i>Uitsplitsing Overige 1.2.5.2</i>		
1.2.5.2.1	Te declareren bouw/inrichting bij gemeente	463.412	348.731
1.2.5.2.2	Waarborgsommen	27.450	45.750
	Totaal	490.862	394.481
	<i>Uitsplitsing overlopende activa 1.2.6</i>		
1.2.6.1	Vooruitbetaalde kosten	61.007	37.394
1.2.6.2	Overige overlopende activa	320.636	487.112
1.2.6.3	Nog te ontvangen capaciteitsbekostiging	97.600	-
	Overlopende activa	479.243	524.506

Alle vorderingen hebben een looptijd van <1 jaar.

Vordering OCW

Beschikking	Omschrijving	Bedrag
903093	Bekostiging zware onders personeel 2018-19	992.023
902785	Basisbekostiging personeel 2018-19	492.916
		1.484.939

Liquide Middelen

	31-12-2018	31-12-2017
	EUR	EUR
1.3 Liquide middelen		
1.3.1 Kasmiddelen	6.863	909
1.3.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.556.078	4.324.473
Liquide middelen	2.562.941	4.325.382

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de instelling.

Eigen Vermogen

		Stand 1-1-2018 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand 31-12-2018 EUR
2.1	Eigen vermogen				
2.1.1	Algemene reserve	4.374.139	-1.190.496	0	3.183.643
	Eigen vermogen	4.374.139	-1.190.496	0	3.183.643

De statuten van de stichting bevatten geen expliciete regeling inzake resultaatbestemming. Vooruitlopend op het bestuursbesluit is het nettoresultaat over 2018 toegevoegd aan de algemene reserves.

Voorzieningen

	Stand per 1-1-2018 EUR	Dotaties EUR	Onttrekkingen EUR	Vrijval EUR	Rente mutatie - contant EUR	Stand per 31-12-2018 EUR	Kortlopend deel <1 jaar EUR	Langlopend deel >1 jaar EUR
2.2 Voorzieningen								
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	15.556	9.609	0	0	0	25.165	0	25.165
2.2.2 Voorziening verlieslatende contracten	0	483.642	0	0	0	483.642	483.642	0
2.2.3 Overige voorzieningen	366.572	458.926	61.498	0	0	764.000	0	764.000
Voorzieningen	382.128	952.177	61.498	0	0	1.272.807	483.642	789.165

Van de voorzieningen is een bedrag van € 789.165 als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

Toelichting op 2.2 Voorzieningen

2.2.1 Personeelsvoorziening betreft de jubileumvoorziening

2.2.2 Voorziening verlieslatende contracten betreft de langdurig zieken en de juridische kosten in verband met de crisis op De Wilgen

2.2.3 Overige Voorziening betreft de voorziening groot onderhoud

Kortlopende schulden

		31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
2.3	Kortlopende schulden		
2.3.3	Crediteuren	220.857	328.890
2.3.5	Schulden aan groepsmaatschappijen	144.457	824.127
2.3.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	157.599	1.060.774
2.3.8	Schulden ter zake van pensioenen	207.335	181.350
2.3.9	Overige kortlopende schulden	951.166	387.701
2.3.10	Overlopende passiva	628.411	916.022
	Kortlopende schulden	2.309.825	3.698.864

Uitsplitsing

2.3.3	Crediteuren	220.857	328.890
	Crediteuren	220.857	328.890
2.3.5	Schulden aan groepsmaatschappijen (Yulius Zorg)	144.457	824.127
	Schulden aan groepsmaatschappijen	144.457	824.127
2.3.7.1	Loonheffing	99.290	614.835
2.3.7.3	Premies sociale verzekeringen	58.309	445.939
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	157.599	1.060.774
2.3.8	Pensioenpremie	207.335	181.350
	Schulden ter zake van pensioenen	207.335	181.350
2.3.9.2.2	Te betalen gebruikerslasten gebouwen	234.077	228.198
2.3.9.2.4	Overgangsbekostiging SWV	36.768	22.899
2.3.9.2.5	Terug te betalen groeibekostiging SWV	536.265	0
2.3.9.2.6	Facturen vorig jaar	122.711	136.604
2.3.9.2.7	Overig	21.345	0
	Overige kortlopende schulden	951.166	387.701

2.3.10.1	ECSO subsidie	0	53.239
2.3.10.2	Lerarenbeurs 2018-2019	25.859	55.412
2.3.10.3	Prestatiebox 2018-2019	10.073	0
2.3.10.5	Vakantiegeld en -dagen	555.225	515.636
2.3.10.8.1	Subsidie met UWV en OCW	0	61.294
2.3.10.8.2	Personeel	3.126	48.247
2.3.10.8.3	Te betalen kosten (TR Maandreserveringen)	7.381	119.461
2.3.10.8.4	Ouderbijdragen	25.547	26.581
2.3.10.8.5	Nog terug te betalen huurvergoeding	0	36.152
2.3.10.8.6	Ouderbijdrage Londen reis	1.200	0
Overlopende passiva		628.411	916.022

Alle schulden hebben een looptijd van < 1 jaar

Verantwoording subsidies

Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2018	Prestatie geleverd
	Kenmerk	Datum	EUR	EUR	Ja/Nee
928820-01					
Lerarenbeurs	8/613/24013	23-7-2018	€ 12.665,60	€ 12.665,60	Ja
Lerarenbeurs	8/633/25209	23-7-2018	€ 6.332,80	€ 6.332,80	Ja
Lerarenbeurs	8/676/28622	23-7-2018	€ 6.332,80	€ 6.332,80	Ja
Lerarenbeurs	8/637/25643	23-7-2018	€ 6.332,80	€ 6.332,80	Ja
Lerarenbeurs	8/645/26292	23-7-2018	€ 12.665,60	€ 12.665,60	Ja
TOTAAL			44.330	44.330	

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

Binnen één jaar	EUR	572.000	Huur Gemeenten en huur leermiddelen Van Dijk
Tussen één en vijf jaar	EUR	365.833	Huurovereenkomst met Van Dijk boeken tot 31-10-2020
Meer dan vijf jaar	EUR	0	

De verplichtingen uit hoofde van operationele leases betreft 2 huurcontracten locaties en een huurcontract leermiddelen

Het kasbeheer van de Stichting Yulius Onderwijs wordt afgewikkeld via de ING Bank en vindt geïntegreerd plaats als onderdeel van het kasbeheer van de Stichting Yulius, waarvan de Stichting Yulius Onderwijs deel uitmaakt. De stichtingen die onderdeel zijn van Yulius, staan borg voor elkaars verplichtingen die voortvloeien uit de kredietovereenkomst bij de ING bank.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Overheidsbijdragen

		2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3.1	Rijksbijdragen			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	24.038.742	22.848.980	21.329.847
3.1.2	Overige subsidies OCW	328.587	505.573	302.098
3.1.3	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	347.490	0	1.331.752
	Rijksbijdragen	24.714.820	23.354.553	22.963.697

Uitsplitsing

3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	24.038.742	22.848.980	21.329.847
	Rijksbijdrage OCW	24.038.742	22.848.980	21.329.847

Onder de Rijksbijdrage is een bedrag van € 254.705 verantwoord inzake de niet-geoormerkte-subsidie Prestatiebox Primair Onderwijs en € 73.882,67 lerarenbeurs.

OCW

3.1.2.1	Overige subsidies OCW	328.587	505.573	302.098
	Overige subsidies OCW	328.587	505.573	302.098

Doorbetalingen rijksbijdrage SWV

3.1.3.1	Groeibekostiging SWV	-175.211	0	1.108.752
3.1.3.2	Capciteitsbekostiging KoersVO	522.702	0	223.000
	Inkomensoverdrachten	347.490	0	1.331.752

3.2 Overige overheidsbijdragen en - subsidies

3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	367.089	835.778	288.555
	Ov overheidsbijdr. en -subsidies	367.089	835.778	288.555

Uitsplitsing

3.2.2.1	Huurvergoeding Gem Capelle ad IJssel	116.248	109.000	107.416
3.2.2.2	Huurvergoeding Gemeente Barendrecht	100.086	100.000	100.013
3.2.2.3	Huurvergoeding Gemeente Rotterdam	32.954	35.000	36.064
3.2.2.4	RiBA/Rebound bijdrage	0	32.000	30.975
3.2.2.6	Vergoeding Stagefonds	0	0	3.220
3.2.2.7	Basisbudget Gemeente Rotterdam	0	0	1.567
3.2.2.8	Bijdrage KoersVO/Inzet	0	0	9.000
3.2.2.9	Capaciteitsbekostiging KoersVO	0	442.506	0
3.2.2.10	Bijdrage lesplekken Pameijer	117.272	117.272	0
3.2.2.11	Diversen	529	0	300
	Totaal	367.089	835.778	288.555

De huurvergoeding Gemeente Barendrecht betreft de huur van de gymzalen van de locaties De Wilgen en Discovery College voor een bedrag van € 35.090 en de uitbreiding van het Discovery College voor een bedrag van € 65.000.

Andere baten

		2018 Begroting 2018		2017
		EUR	EUR	EUR
3.3	Overige baten			
3.3.1	Detachering personeel	339.073	252.152	452.444
3.3.2	Overige baten	552.769	118.575	275.525
	Overige baten	891.842	370.727	727.969

Uitsplitsing Overige baten

3.3.2.1	Innovatiegelden Gemeente Dordrecht	0	0	80.000
	Interventietraject Gemeente	0	0	17.400
3.3.2.2	Rotterdam			
3.3.2.3	Diverse subsidies	96.496	61.075	0
3.3.2.4	Diverse baten voorgaand boekjaar	146.470	0	93.672
3.3.2.5	Overige	17.934	0	8.207
3.3.2.6	ALC (Ambulant Leercentrum)	79.869	57.500	76.246
3.3.2.7	Vereffening St REC Rijdsrecht	212.000	0	0
	Overige baten	552.769	118.575	275.525

Lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen	18.160.078	17.337.604	16.337.865
4.1.2 Overige personele lasten	2.480.232	1.174.412	1.696.976
4.1.3 Af: uitkeringen	211.648	39.300	251.972
Personeelslasten	20.428.662	18.472.716	17.782.869

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) in Onderwijs:

279

268

Uitsplitsing

4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	13.826.610	13.210.909	12.618.769
4.1.1.2 Sociale lasten	2.546.667	2.371.717	2.097.031
4.1.1.3 Pensioenpremies	1.786.801	1.754.978	1.622.064
Lonen en salarissen	18.160.078	17.337.604	16.337.864
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	0	0	0
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	1.704.649	542.000	1.010.267
4.1.2.3 Overig	775.583	632.412	686.709
Overige personele lasten	2.480.232	1.174.412	1.696.976
4.1.3.1 Terugontvangen ziekengeld	0	0	-123.648
4.1.3.2 Ontv sal. ivm zwangerschap	-211.648	-39.300	-128.324
Uitkeringen	-211.648	-39.300	-251.972

4.2 Afschrijvingen

4.2.2 Materiële en immateriële vaste activa	353.715	377.576	330.884
Afschrijvingen	353.715	377.576	330.884

4.3 Huisvestingslasten

4.3.1	Huur	424.268	441.000	393.498
4.3.3	Onderhoud	339.067	141.500	254.423
4.3.4	Energie en water	198.315	183.500	176.610
4.3.5	Schoonmaakkosten	423.086	427.050	377.687
4.3.6	Heffingen	1.753	7.500	1.744
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	458.926	310.000	360.000
4.3.8	Overige	41.177	43.400	42.464
Huisvestingslasten		1.886.592	1.553.950	1.606.426

4.4 Overige lasten

4.4.1	Administratie- en beheerslasten	706.262	529.700	466.508
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.053.831	1.132.390	1.121.932
4.4.3	Dotatie/onttrekking overige voorzieningen	493.251	0	-3.030
4.4.4.1	Holdingbijdrage personeel en materieel	2.086.997	2.086.997	2.500.289
4.4.4.3	Overige	154.937	45.750	105.523
Overige lasten		4.495.278	3.794.837	4.191.222

Toelichting accountantshonoraria

Het honorarium van de accountant betreft een opdracht voor de controle van de jaarrekening geconsolideerd Stichting Yulius en Stichting Yulius Onderwijs. Derhalve wordt voor de toelichting van het accountantshonorarium verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening Stichting Yulius.

Financieel en buitengewoon

	2018	Begroting 2018	2017
	EUR	EUR	EUR
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	0	0	0
5.5 Rentelasten (-/-)	0	0	0
Financiële baten en lasten	0	0	0

Verplichte toelichting

Verbonden partijen

Yulius Zorg en Yulius Onderwijs zijn geconsolideerd in Stichting Yulius.

Naam		Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2018	Resultaat 2018	Art 2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
EUR								
Stichting Yulius Zorg		Stichting	4	12.062.100	3.836.362	N	nvt	N

Bezoldiging bestuurders en commissarissen

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De WNT-verantwoording van Yulius Onderwijs vindt plaats in de jaarrekening zorg van Stichting Yulius.

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben geen gebeurtenissen plaatsgevonden die van invloed zijn op de jaarrekening 2018.

Resultaatbestemming

De statuten van de stichting bevatten geen expliciete regeling inzake resultaatbestemming. Vooruitlopend op het bestuursbesluit is het nettoresultaat over 2018 toegevoegd aan de algemene reserves.

Ondertekening door bestuurder en toezichthouders

Dordrecht, 27 mei 2019

Bestuurder

Dhr. M.J.J. de Bruin MBA

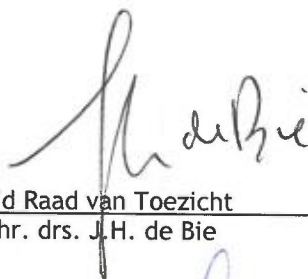
Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. mr. G.J.A.M. van der Vossen RC

Lid Raad van Toezicht

Mw. drs. F.A. van Dijk

Lid Raad van Toezicht

Dhr. drs. J.H. de Bie

Lid Raad van Toezicht

Mw. Dr. J. Ravensbergen

Lid Raad van Toezicht

Dhr. drs. K.L.M. Perik RC

Bijlage 1 - Nevenfuncties RvT

Nevenfuncties en deskundigheidsbevordering Raad van Toezicht

Naam	Functie	(Neven)functies ^[1] / gevolgde deskundigheidsbevordering in 2018
De heer drs. J.H. de Bie	lid	<i>Kinderarts Antonius Ziekenhuis Nieuwegein</i> -Medisch manager Kwaliteit, Veiligheid en Verantwoording Antonius Ziekenhuis -Lid Raad van Toezicht Boven IJ Ziekenhuis
		Jaarcongres Sturen op Kwaliteit van de NFU Congres E-health
De heer R.T. Kleppe	lid	<i>Geneesheer-directeur/psychiater GGZ Eindhoven en de Kempen</i> -Lid Forum visitatorium NVvP
		- n.v.t.
De heer K.L.M. Perik RC	lid	<i>Partner SIS Finance</i> - Lid Curatorium Postdoctorale Controllersopleiding in Rotterdam -Voorzitter Raad van Toezicht Centraal Museum in Utrecht -Lid Raad van Toezicht medisch specialistisch bedrijf MSNW -Gastdocent Cost Accounting Erasmus Universiteit Rotterdam
		- n.v.t.
Mevrouw dr. J. Ravensbergen	Lid	<i>Lid College van Bestuur, Avans Hogeschool</i> -Voorzitter Raad van Toezicht Transvorm -Lid bestuur Juridische Hogeschool Avans-Fontys -Lid bestuur Regionaal Werkbedrijf regio West-Brabant (BRW) -Lid stuurgroep HCA agenda regio West-Brabant -Voorzitter bestuur Seniorenacademie Brabant (HOVO) -Council member FISA -Chair Women's Rowing Commission FISA -International umpire (rowing) -Voorzitter ZonMw programma Zichtbare Schakel, opleidingsimpuls -Lid Raad van Advies ASM (Athletic Skills Model)
		NVTZ lustrumcongres 'Van waarde blijven' 08-11-2019

^[1] Voor de volledigheid wordt van de leden van de Raad van Toezicht, indien er sprake van is, allereerst hun reguliere functie vermeld. Deze is cursief weergegeven.

De heer mr. G.J.A.M. van der Vossen RC	voorzitter	<i>Vennoot Holland Consulting Group</i> - Lid Raad van Toezicht Hogeschool voor de Kunsten Utrecht - Lid Raad van Advies Raad voor Rechtsbijstand Docent leergang "de nieuwe toezichthouder"
--	------------	---

Rooster van aftreden per 31 december 2018

Naam	(Her)benoemd per	Herbenoemd op	Aftredingsdatum	Herkiesbaar?
Dhr. J.H. de Bie**	Lid sinds 02-09-2015		02-09-2019	ja
Dhr. R.T. Kleppe	Lid sinds 10-03-2011	10-03-2015	10-03-2019	nee
Dhr. K. Perik	Lid sinds 19-04-2018		19-04-2022	Ja
Mevr. J. Ravensbergen	Lid sinds 19-04-2018		19-04-2022	ja
Dhr. G.J. van der Vossen*	Lid sinds 01-10-2012 Voorzitter* sinds 01-09-2018	01-10-2016	01-10-2020	nee

* voordrachtszetel ondernemingsraad en medezeggenschapsraad

** voordrachtszetel centrale cliëntenraad

Bijlage 2 - Nevenfuncties RvB

Nevenfuncties de heer M.J.J. de Bruin MBA:

- Lid Raad van Toezicht Stichting De Kleine Prins

De heer De Bruin is namens Yulius vertegenwoordigd in:

- Bestuur Stichting Administratiekantoor Breedband Drechtsteden (lid)
- Stichting Topklinische GGZ (lid)

Bijlage 3 - Plannen per school voor werkdrukvermindering

Cluster 1

Reijerwaard College

Het team geeft aan behoefte te hebben aan een leerling coach / onderwijs assistent voor leerlingen die bijv. (even) de verbinding kwijt zijn met zichzelf, de docent, de klas of de lesstof. Het team geeft daarnaast aan dat leerlingen vaker een bewegingsmoment nodig hebben. De oplossing is inhuur van sport/beweging van buitenaf voor activiteiten voor de leerlingen. Deze activiteiten worden gegeven zonder dat er perse een docent bij is. Eventueel kan een onderwijsassistent of ander ondersteunend personeelslid hierbij aanwezig zijn. Dit koppelen aan het uitroosteren van docenten zodat de docent tijd vrij heeft om te besteden aan 'niet' les gebonden taken.

Heer Bokel College

Gezamenlijk het team besloten dat er behoefte is aan:

- Iemand die voor de docenten kopieert, print, die bij practica eventueel kan helpen, die licht administratief werk voor hen kan doen. In dit licht zouden we iemand vanuit een OOP/ TOA aan kunnen nemen. Praktisch gezien is dat iemand die in schaal 4 valt. Na overleg willen we starten met een aanstelling voor 3 ochtenden, de maandag-, woens- en vrijdagochtend. Dit betekent concreet 0,3 FTE. Uitgaande van schaal 4. Inclusief loonkosten kost dat op jaarbasis € 12.000,=
- Iemand of iets die meehelpt de sfeer binnen het team te vergroten. Van de 30 personen in ons team zijn er 18 de afgelopen 2 jaar gestart. De resterende €8000,= zouden we hier voor in kunnen gaan zetten.

Discovery College

Inzetten extra middelen voor begeleiding voor een Externe Stage

Voordelen:

- Er wordt één persoon aangesteld die de externe stage begeleidt. Diegene organiseert het;
- De stage wordt op projectbasis ingezet en zal aansluiten bij de praktijkvakken;
- Duurzaam;
- Sluit aan op de visie van Stage, leerlingen krijgen werkervaring

Nadelen:

- Per keer gaat er een halve klas mee. De docent blijft achter met een halve klas. De druk in de klas wordt verlaagd. Je bent niet vrij geroosterd.

Lombardia

Lombardia is schooljaar 2018-2019 van start gegaan. Omdat de school formeel gestart is onder de vlag van De Wilgen, is op basis van 70 getelde leerlingen een totaalbedrag beschikbaar gesteld van € 10,889,00.

De start van het schooljaar verliep hectisch: leerlingen moesten wennen aan het nieuwe gebouw en aan nieuwe meesters en juffen. Daarnaast was het team ook helemaal nieuw, met veel teamleden voor wie het cluster vier-onderwijs nieuw is.

Binnen de school hadden we handen tekort in de het ondersteunen van zowel de leraren als de leerlingen. Dit kwam terug zowel tijdens de teamvergaderingen als de ochtendbriefings. De behoefte wat betreft werkdruk was daarom tweeledig: enerzijds wilden de leerkrachten ondersteuning in de klas en anderzijds wilden zij tools krijgen hoe zij het beste konden handelen wanneer een leerling boos was. Vandaaruit is besloten ondersteuning in te kopen via die ook de leerkrachten kon coachen wanneer een leerling het moeilijk had. De middelen voor werkdrukverlaging zijn ingezet om het bureau CHOICE in te huren. De pedagogisch medewerkers van deze organisatie ondersteunen zowel de leerkrachten als leerlingen. Het doel hiervan is de gevoelde druk in de groepen te verlagen, zodat er voor de leerkrachten ruimte ontstaat zich te kunnen ontwikkelen met betrekking tot hun aanpak naar de leerlingen.

Personeel	Materieel	Professionalisering
Inzet Choice-medewerkers: Uurtarief €72,50 Gekozen is een intensief traject met afbouw Totale kosten: €11.000	Thermometers Jezelf de Baas Bokshandschoenen Aan dit materiaal waren geen kosten verbonden	Voor de leerkrachten coaching on the job. Inrichting de Verbindingsklas met bijbehorende methodiek

Naast het bovengenoemde zijn maatregelen genomen om de werkdruk te verminderen waar geen kosten aan verbonden waren. Zo worden de medewerkers begeleid door onze opleidingsadviseur en zijn er psychopathologiedagen ingezet ten behoeve van de professionalisering.

Cluster 2

De Wilgen

Naar aanleiding van het werkdrukakkoord zijn alle medewerkers van de Wilgen met elkaar in gesprek gegaan. Hierin is besproken wat de medewerkers als werkdruk ervaren. Als team hebben we geprobeerd om hier een praktische invulling aan te geven.

Onderstaand ons voorstel om de werkdruk te verlichten:

Het team geeft aan behoefte te hebben aan extra handen in de klas. Het gaat dan vooral om leerlingen die het op enig moment moeilijk in de klas hebben en even een time-out of één op één aandacht nodig hebben. Het gaat hier voornamelijk om het in gesprek gaan met leerling(en) en hier ook een daadwerkelijke follow-up aan geven (in samenspraak met leerkrachten). Desgewenst kan deze leerlingcoach/onderwijsassistent ook de klas overnemen zodat de leerkracht met leerling(en) in gesprek kan.

- Werkdrukverlagend voor de leerkracht, want deze kan onderwijs blijven geven aan de klas of de klas overdragen en in gesprek met leerlingen.

De Fjord

Maatregelen/wensen om de werkdruk te verlagen:

- Uren TOA uitbreiden van 0,6 naar 0,7 FTE, waardoor hij meer op locatie is, groepjes leerlingen vaker bij hem aan de slag kunnen, maar bijvoorbeeld ook de jachthaven, stichting jarige job en dergelijke meer structureel onder zijn begeleiding ingezet kunnen worden. De leerlingen halen veel werkplezier uit het bezig zijn met praktijk en niet altijd met theorie. Het zorgt tevens voor meer motivatie in de theoretische lessen als dit afgewisseld wordt met praktijk.
- Uren van de muziekdocent uitbreiden (nu 1 dinsdagochtend per 2 weken, verzoek is dat dit 1 ochtend per week wordt). De leerlingen halen zeer veel voldoening uit de muzieklessen. Een ochtend per twee weken is erg weinig.
- Externe gastdocenten "inhuren", om extra aandacht aan speciale vakgebieden te kunnen geven in kleine groepjes (wiskunde, biologie, aardrijkskunde enz). Met name rond de eindexamenperiode en de voorbereiding hiervan.
- Leerlingen de mogelijkheid geven zelf vanaf hun computer/laptop te laten printen!

Financiën:

Te besteden bedrag	1-10-17 51 leerlingen x 155,55 per leerling	7933 euro
Uitbreiding uren TOA	Van 0,6 naar 0,7 FTE	+/- 4200 euro
Uitbreiding uren muziekdocent	Ipv 1x per 2 weken, 1x per week muziekles	+/- 4000 euro
Totaal		8200 euro

Het is financieel helaas niet mogelijk alle wensen in te zetten. De voorkeur gaat dan uit naar bovenstaande twee wensen. De school directeur gaat onderzoeken of het mogelijk is op een andere manier gebruik te maken van externe gastdocenten, en gaat bij ICT onderzoeken wat de opties zijn om leerlingen te laten printen.

MFC

De vraag die aan het team gesteld is: Waarvoor heb je voor het onderwijs gekozen en wat maakt het nu moeilijk om je beroep uit te oefenen? Hieruit kwam dat de werkdruk voornamelijk ligt bij het bijhouden van de administratieve taken. De oplossing ligt dus enerzijds in een oplossing ten behoeve van het verlichten van de administratieve taken. Welke oplossing is daarin nog niet duidelijk.

Anderzijds voelt het team er ook wat voor om het geld in te zetten om te gaan ontspannen. Gedacht moet dan worden aan sporten, theater enz. voor het laatste punt is er wel een meerderheid. Voor het MFC ligt er nog niet iets wat concreet ingezet kan worden. Daar er momenteel veel gebeurt, ligt de voorkeur om met elkaar een activiteit te gaan ondernemen. Dit met als doel de teamspirit er positief in te houden en vast te houden!

Ilex College

Het bestedingsdoel zal voor meer handen in de school zijn. Meer onderwijsondersteunend personeel als leerlingcoach/extra handen als achterwacht en een vakleerkracht bij Zorg en Welzijn waardoor er minder werkdruk komt bij de bovenbouwmedewerkers van leerjaar 3 en 4 basis en kader. Verder zal er roostertechnisch gekeken worden naar de vraag van de medewerkers (praktijklessen tegelijk inplannen zodat er geen leerlingen achterblijven in de klas en meer praktijklessen rondom computervaardigheden), om minder contacturen te hebben. Verder zal er gekeken worden of het haalbaar is om de intern begeleider van de vijf werkdagen drie dagen geen lesgevende taken te geven. Op die wijze kan zij de medewerkers ondersteunen en dienen als flexibele schil.

De Gaard

Aangezien het team geen overmatige werkdruk ervaart, heeft zij ervoor gekozen het akkoord te gebruiken ter bevordering van werkplezier. Meer werkplezier is immers de beste remedie tegen werkdruk.

- Voor iedereen een laptop met mobiele internetverbinding.
- Een studiereis ten behoeve van onderwijsontwikkeling in het primaire proces en ter versterking van het onderwijskundig & pedagogisch profiel.

Cluster 3

Drechtster College

Plan van Aanpak Aalscholverstraat:

Per 1-08-2018 zal op de locatie:

- een schoolcoach aanwezig zijn, die de leerlingen extra kan ondersteunen bij pedagogische vraagstukken.
- een docent ambulant aanwezig zijn die de leerlingen extra ondersteuning biedt bij didactische vraagstukken.
- de ambulante docent de leidinggevende vervangen.

Financiën:

De inzet van de schoolcoach valt binnen de begroting en kan dus daaruit gefinancierd worden. De inzet van de ambulante docent is nu op basis van ziektevervanging, hier zal

een structurele oplossing voor gevonden worden. Voor een deel begroot uit het werkdrukakkoord. Ongeveer 11.000 euro.

Plan van Aanpak Atmosfeerstraat:

- Duidelijke taakomschrijvingen per functie.
- Extra ondersteuning in de klas. (RT), scholing voor onderwijsinhoudelijke docenten en onderwijsassistenten.
- Klassenmanagement sterker maken door middel van (team)scholing voor onderwijsinhoudelijke docenten.
- Meer gym- en praktijken ten opzichte van theorie-uren. Hiervoor zal met de docent bewegingsonderwijs het rooster aangepast worden. En extra inzet voor de praktijkvakken.

Financiën:

Voor de extra praktijken zal een vacature TOA uitgezet worden, begroot vanuit het werkdrukakkoord. 0.4 fte is ongeveer €8000 (kalenderjaar 2018).

Het Tij

Het Tij zou het beschikbare budget graag inzetten in extra personele bezetting. Zie de onderbouwing hieronder.

Werkdruk	Actie	Kosten
Administratieve taken	Inzet (onderwijs)ondersteuner 0.6 fte	€21000 per jaar
OPP	OPP 1 x per jaar evalueren (wettelijke eis) Daarnaast 2x per jaar rapportvergadering en 10 minutengesprekken ouders + leerling. Dit geeft meer zicht op de ontwikkeling van de leerling. Na 1 jaar evalueren of dit het zicht op de leerling + de inhoud van het OPP bevordert.	€0
Inzet IB-er	3 dagen per week Intern Begeleider	Vanuit huidige formatie
Lessen vervangen bij ziekte	Voortzetten flexibele schil	Vanuit huidige formatie
Mentorrapport	Alle docenten (die meer dan 2 dagen werkzaam zijn) betrokken maken in mentorrapport	Meenemen in taakbeleid
Omgaan met niveauverschillen tijdens de les	Inzet (onderwijs)ondersteuner 0.6 fte	€21000 per jaar

De Atlas

Op de Atlas is uitgebreid met het team overlegd met betrekking tot het werkdrukakkoord. Men ervaart met name werkdruk in relatie tot intensiteit van het werk en niet zozeer van de hoeveelheid werk. Medewerkers willen het budget graag inzetten voor extra handen in de vorm van een conciërge, die hen ondersteunt bij kopieerwerk, materialen klaarleggen, koffierondes met leerlingen, pleinen bijhouden, klusjes in en om de school, telefoon aannemen op woensdag en vrijdag en dergelijke.

Lingewaal College

Het Lingewaal College wil een onderwijsassistent inzetten die, om de werkdruk te verlagen, ook bereid is om administratieve taken van de docenten over te nemen.